

วิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

**FACTORS AFFECTING HILLTRIBE OPINIONS ON BAN LEK
NAI PA YAI INITIATION ROYAL PROJECT, AMPHOE KHLONG LAN,
CHANGWAT KAMPHAENG PHET**

นายพฤษัช โสโน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2549

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)

ปริญญา

การบริหารทรัพยากรป่าไม้

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

Factors Affecting Hilltribe Opinions on Ban Lek Nai Pa Yai Initiation Royal Project, Amphoe Khlong Lan, Changwat Kamphaeng Phet

นามผู้วิจัย นายพฤษ์ โสโน

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม, Ph.D.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วุฒิพล หัวเมืองแก้ว, Ph.D.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เรืออากาศเอกปราโมทย์ ลำไย, บธ.ม.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์สันต์ เกตุปราณีต, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๖ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

Factors Affecting Hilltribe Opinions on Ban Lek Nai Pa Yai Initiation Royal Project,
Amphoe Khlong Lan, Changwat Kamphaeng Phet

โดย

นายพฤษ์ โสโน

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)

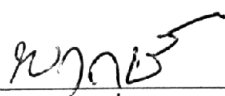
พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-1186-2

พฤษ์ โสโน 2549: ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็ก
ในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา:
รองศาสตราจารย์อภิชิต ภัทรธรรม, Ph.D. 78 หน้า
ISBN 974-16-1186-2

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความคิดเห็น
และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราช
ดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร การศึกษาได้เก็บข้อมูลโดยใช้
แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสัมภาษณ์ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการฯ รวมจำนวน
105 ครัวเรือน วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้วิธีทดสอบที (t-test)
และวิธีทดสอบเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษายเป็นเพศหญิงและเพศชายในจำนวน
ที่ใกล้เคียงกัน มีอายุเฉลี่ย 37.15 ปี ส่วนใหญ่มีชาติพันธุ์เป็นชาวเขาเผ่ามูเซอ นับถือศาสนาคริสต์
ไม่ได้รับการศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.10 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย
2.98 คน มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำไร่/ทำนา) เป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีอาชีพรอง มีรายได้และ
รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 24,038.10 บาทต่อปี และ 19,681.91 บาทต่อปีตามลำดับ มีระยะเวลา
ในการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 5.45 ปี และมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่โครงการพอสมควร มีระดับความ
คิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่แห่งนี้ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของโครงการฯ
ด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่โครงการฯ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเขา
และด้านการมีส่วนร่วมในโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 ส่วนปัจจัยที่มีผล
ต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการ
คลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรแห่งนี้ ได้แก่ ชาติพันธุ์ และรายได้รวม

ลายมือชื่อนิติติ

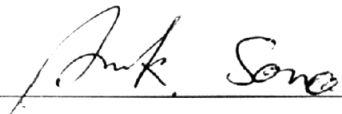
ลายมือชื่อประธานกรรมการ

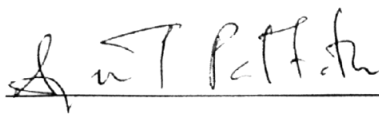
28 / ก.พ. / 2549

Phruet Sono 2006: Factors Affecting Hilltribe Opinions on Ban Lek Nai Pa Yai
Initiation Royal Project, Amphoe Khlong Lan, Changwat Kamphaeng Phet.
Master of Science (Forest Resource Administration), Major Field: Forest Resource
Administration, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Associate
Professor Apichart Pattaratuma, Ph.D. 78 pages.
ISBN 974-16-1186-2

Objectives of the study were to determine the socio-economic condition, opinion level and factors affecting hilltribe opinion on Ban lek Nai Pa Yai Initiation Royal Project, Amphoe Khlong Lan, Changwat Kamphaeng Phet. The using data was collected by employing the designed questionnaires as a tool for interviewing the 105 households. The statistical analysis methods using for testing the hypothesis were t-test and F-test, with the given statistical significance of 0.05, and the statistical software package was employed for the determination.

Results of the study indicated that the gender of respondents was composed of male and female with almost equal in number. Their average age was 37.15 years. The ethnicity of the most was Lahu. Christian is their religion and illiteracy. The averages of number of household member and labor were 5.10 and 2.98 person, respectively. Agriculture (agronomy paddy cultivation) was their main occupation. Most respondent had subsidiary occupation. The averages of annual household income and expenditure were 24,038.10 and 19,681.91 bath, respectively. The average resettlement period was 5.45 years. They were rather familiar with the project staffs. Their opinions on Ban Lek Nai Pa Yai in 4 aspects namely the appropriate of the project, forest rehabilitation in the project area, development of life quality and the people participation in the project were at the moderate level and with the average score of 2.85. In addition, factors affecting hilltribe opinions on this project were ethnicity and total income.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

28/FEB 2006

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย ในโอกาสนี้ใคร่ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรมประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วุฒิพล หัวเมืองแก้ว กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก รองศาสตราจารย์เรืออากาศเอกปราโมทย์ ลำไย กรรมการที่ปรึกษาวิชาการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย อรุณประภรณ์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณชาวเขาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์จนได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบท้ำบิดา มารดาที่เคารพ ขอขอบคุณภรรยา บุตร ธิดาญาติพี่น้อง ตลอดจนผู้ร่วมงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีตลอดการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการฯ และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงโครงการฯ ในอนาคตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

พฤกษ์ โสโน
กุมภาพันธ์ 2549

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	12
ประวัติจังหวัดกำแพงเพชร และข้อมูลพื้นที่ศึกษา	19
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
กรอบแนวคิดในการวิจัย	27
สมมติฐานของการวิจัย	27
อุปกรณ์และวิธีการ	29
อุปกรณ์	29
วิธีการ	29
ผลและวิจารณ์	33
ข้อมูลสภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง	33
ความคิดเห็นและระดับความคิดเห็นของชาวเขา ต่อ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่	
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	41
การทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่	
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	50
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่	
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุป	63
ข้อเสนอแนะ	64
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	66
ภาคผนวก	69
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	78

สารบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลสภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไป ของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง	36
2	คะแนนความรู้เกี่ยวกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของชาวเขา กลุ่มตัวอย่าง	40
3	ความรู้เกี่ยวกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการ คลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง	40
4	คะแนนความคิดเห็นของชาวเขาต่อ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่อง มาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	42
5	ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	44
6	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่อง มาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขา ที่มีเพศแตกต่างกัน	51
7	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่าง ชาวเขาที่มีชาติพันธุ์แตกต่างกัน	52
8	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่าง ชาวเขาที่มีอายุแตกต่างกัน	53
9	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่าง ชาวเขาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	53
10	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่าง ชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนแตกต่างกัน	55
12	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีรายได้รวมแตกต่างกัน	56
13	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน	57
14	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการแตกต่างกัน	58
15	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการแตกต่างกัน	59
16	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีลักษณะต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมแตกต่างกัน	60

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการคลองลาน 3	23
2	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	27

**ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร**

**Factors Affecting Hilltribe Opinions on Ban Lek Nai Pa Yai Initiation
Royal Project, Amphoe Khlong Lan, Changwat Kamphaeng Phet**

คำนำ

ป่าไม้ของประเทศไทยถูกทำลายลงอย่างรวดเร็วตามแรงหนุนเนื่องของประชากรที่เพิ่มขึ้นผนวกกับพลังผลักดันทางด้านเศรษฐกิจ ทุนนิยมเสรี ที่มุ่งเน้นด้านการค้าขายโดยใช้ป่าเป็นตัวสำคัญในเชิงพาณิชย์ เหตุการณ์เช่นนี้ทำให้เกิดภาวะแห้งแล้ง เนื่องจากต้นน้ำลำธารถูกทำลาย ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เมื่อยามน้ำหลากก็เกิดน้ำท่วมฉับพลันและมีการกร่อนของดินอย่างรุนแรง จนเป็นปัญหาต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร กลายเป็นทุกข์ร้อนของแผ่นดิน ดังนั้น เรื่องของป่าไม้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยเป็นอย่างมาก เริ่มตั้งแต่เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติเป็นต้นมา (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2540) ทั้งนี้ ในส่วนของพื้นที่ในภาคเหนือ ส่วนใหญ่ยังได้ประสบกับปัญหาการบุกรุกทำลายป่าจากชาวเขาเผ่าต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นที่ทางหน่วยงานราชการจะต้องอพยพชาวเขาดังกล่าวออกมาจากพื้นที่ป่า แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยชาวเขาดังกล่าว จึงได้ทรงมีพระราชดำริพระราชทาน โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เพื่อจัดหาพื้นที่ทำกิน พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยภูเขา และส่งเสริมให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูสภาพป่าซึ่งเป็นต้นน้ำลำธาร และเพื่อช่วยให้ราษฎรซึ่งขาดแคลนที่ดินทำกิน ไร่เลื่อนลอยได้มีที่ดินเป็นหลักแหล่ง ไม่บุกรุกแผ้วถางป่าไร่เลื่อนลอยอีกต่อไป จึงนับได้ว่าวัตถุประสงค์ของโครงการจึงเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นอย่างยิ่ง

จังหวัดกำแพงเพชร เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้มีการดำเนินโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ขึ้น โดยมีโครงการทั้งสิ้น จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการคลองลาน 1 บ้านอุดมทรัพย์ ท้องที่หมู่ที่ 8 ตำบลหินลาด อำเภอปางศิลาทอง (2) โครงการคลองลาน 2 บ้านปางมะสะกอ ท้องที่หมู่ที่ 8 ตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง และบ้านปางมะนาว ท้องที่หมู่ที่ 11 ตำบลปางมะค่า อำเภอขาณุวรลักษบุรี (3) โครงการคลองลาน 3 บ้านบึงหล่ม ท้องที่หมู่ที่ 6 ตำบลคลองน้ำไหล และบ้านคลองปลาไร่

ห้องที่หมู่ที่ 13 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน และ (4) โครงการคลองลาน 4 บ้านแปลงสี
ห้องที่หมู่ที่ 8 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร โดยได้มีการดำเนิน
โครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีพื้นที่เป้าหมายประมาณ 20,000 ไร่ (กรมอุทยาน
แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2548)

สำหรับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ในพื้นที่โครงการคลองลาน 3 จังหวัดกำแพงเพชร
เป็นโครงการที่มีชาวเขาจำนวนมาก ประกอบด้วยหลายเผ่าพันธุ์ และได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา
ประมาณ 10 ปีแล้ว มีผลทำให้อัตราการบุกรุกทำลายป่าไม้ในพื้นที่ลดลงหรือไม่ รูปแบบการเกษตร
ยังคงเป็นการทำไร่เลื่อนลอยเช่นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงมาเป็นการทำการเกษตรในพื้นที่ของโครงการฯ
เพียงอย่างเดียว ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาความคิดเห็นของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ
ที่อยู่อาศัยในพื้นที่โครงการที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการฯ รวมถึงถึงสภาพปัญหา อุปสรรคที่
อาจเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการที่ผ่านมา ซึ่งผลของการศึกษาที่ได้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล
พื้นฐานเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงแผนงาน ตลอดจนรูปแบบของการบริหารจัดการโครงการ
ที่เหมาะสม และเป็นที่พึงพอใจของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งก็จะมีส่วนช่วยส่งเสริม
ให้เกิดความร่วมมือของกลุ่มชาวเขาเผ่าต่าง ๆ กับโครงการ และจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต
ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้บริเวณป่าต้นน้ำในพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชาวเขา ในพื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มีขอบเขตของการศึกษากับชาวเขาที่เข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย ชาวเขาที่อาศัยอยู่ในท้องที่บ้านบึงหล่ม หมู่ที่ 6 ตำบลคลองน้ำไหล และชาวเขาที่อาศัยอยู่ในท้องที่บ้านคลองปลาร้า หมู่ที่ 13 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร รวมจำนวนทั้งสิ้น 142 ครัวเรือน

นิยามศัพท์

เพื่อความเข้าใจในความหมายของถ้อยคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึก หรือด้านความคิดในแง่มุมต่าง ๆ ของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) ความเหมาะสมของโครงการ (2) การฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ตามโครงการ และ (3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในพื้นที่ของโครงการ และ (4) การมีส่วนร่วมในโครงการ

ชาวเขา หมายถึง ราษฎรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน ภรรยา หรือผู้แทนของครัวเรือน ที่อาศัยและเข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ หมายถึง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระบรมราชินีนาถ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการฟื้นฟูสภาพป่า และการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขา ที่ได้รับผลกระทบจากการอพยพออกจากพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ในที่นี้หมายถึงโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

เพศ หมายถึง ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นชายหรือความเป็นหญิงของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

ชาติพันธุ์ หมายถึง ชนเผ่าดั้งเดิมของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เข่า มูเซอ และกะเหรี่ยง

อายุ หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบันของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด หรือการไม่ได้รับการศึกษาของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนผู้ที่อยู่อาศัยในแต่ละหลังคาเรือนของครัวเรือนชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

จำนวนแรงงานในครัวเรือน หมายถึง จำนวนสมาชิกของครัวเรือนที่อยู่ในวัยแรงงาน คือ มีอายุอยู่ในช่วง 15-60 ปี ของครัวเรือนชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

รายได้รวม หมายถึง จำนวนเงินรายได้ในรอบปีที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่ายของสมาชิกในครัวเรือนทุกคนรวมกันของครัวเรือนชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

การได้รับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ได้รับหรือไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ หมายถึง การที่ชาวเขากลุ่มตัวอย่างมีความรู้จักหรือคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ความรู้เกี่ยวกับโครงการ หมายถึง การที่ชาวเขากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจหรือทราบถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการดำเนินโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ในพื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

การตรวจเอกสาร

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า ทบทวนวรรณกรรม และตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง มานำเสนอไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. ประวัติจังหวัดกำแพงเพชร และข้อมูลพื้นที่ศึกษา
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็น ซึ่งเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล แต่ละคนจะแสดงความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น ซึ่งมีประโยชน์ในการกำหนดนโยบายแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบาย แผนปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของความคิดเห็น

เมื่อก้าวถึง ความคิดเห็น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมมานำเสนอไว้พอสังเขป ดังนี้

ประภาเพ็ญ (2520) ได้สรุปและกล่าวไว้เกี่ยวกับการที่บุคคลจะตัดสินใจว่า ความคิดเห็นของตนเองจะเป็นลักษณะการยอมรับ ลักษณะการไม่ยอมรับ หรือลักษณะการไม่ผูกมัดในด้านใด ๆ นั้น จะต้องอาศัยการประเมินผลหรือการพิจารณา ถ้าบุคคลนั้นเต็มใจที่จะ “เห็นด้วย” กับสิ่งใดก็แสดงว่า

“ยอมรับ” ความคิดเห็นนั้น และในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลนั้น “ไม่เห็นด้วย” กับสิ่งใดก็แสดงว่า “ไม่ยอมรับ” ความคิดเห็นนั้น และถ้าบุคคลนั้น “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่มีความคิดเห็น” ต่อสิ่งใด ก็แสดงว่า บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่มีการผูกมัดหรือตัดสินใจในการ “ยอมรับ” และ “ไม่แน่ใจ” นี้จะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับระดับของการมีส่วนร่วม

Webster (1966) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ทัศนคติ การพิจารณาตัดสิน การประเมินใจเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความคิดเห็นมีความแข็งแกร่งมากกว่า ความประทับใจ (impression) ความคิดเห็นจึงเป็นความรู้สึกในใจ ถ้าถูกยึดอย่างมั่นคงก็จะกลายเป็น ความเชื่อมั่น หรือความคิดเห็นเป็นความเชื่อ ที่มีได้ตั้งอยู่บนความรู้ที่แท้จริง แต่ตั้งอยู่บนความคิด การลงความเห็นของแต่ละบุคคลอาจเป็น ที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ นักจิตวิทยานิยาม ความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางภาษา (verbal expression) เกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม

Morgan and King (1971) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็น หมายถึง การยอมรับในคำพูดที่เกิดขึ้น โดยทัศนคติ

Good (1973) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่

Gage (1981) ได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็น ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความรู้อันแท้จริงหรือความแน่นอน แต่ตั้งอยู่ที่จิตใจ การลงความคิดเห็น ของแต่ละบุคคลจะลงไปตามที่บุคคลนั้นเห็นว่าน่าจะเป็นจริงหรือตรงตามที่คิดไว้

จากความหมายของความคิดเห็นที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึก ของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการแสดงออกซึ่งวิจารณญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องของจิตใจและเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง ความคิดเห็นคล้ายกับทัศนคติ แต่เป็นความรู้สึกที่ผิวเผินหรือหยาบกว่าทัศนคติ หรือหมายถึงการแสดงออกของความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ ของบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยประสบการณ์จากการเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู การขัดเกลาทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงอยู่ ในการแสดงความคิดเห็นออกมาในรูปของภาษาพูด และ ภาษาเขียน

ประเภทของความคิดเห็น

Remmers *et al.* (1965) ได้กล่าวถึงประเภทของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงงูชา ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก
2. ความคิดเห็นจากความรู้อย่างเข้าใจ การมีความคิดต่อสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ ที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ ความรู้ความเข้าใจในทางไม่ดี ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

ศรีสุรางค์ และคณะ (2542) ได้จัดแบ่งประเภทของความคิดออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การคิดโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย (undirected thinking) หรือเรียกว่า ความคิดแบบเชื่อมโยง เป็นการคิดที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย เป็นอิสระจากการถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขภายนอก เช่น การฝัน
2. การคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย (the goal-directed thinking) เป็นการคิดที่เกิดขึ้นเมื่อเราต้องการหาคำตอบ หรือวิธีทางที่สมเหตุสมผลในการแก้ไขปัญหา การคิดชนิดนี้มีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การคิดวิเคราะห์ วิจัย การคิดสร้างสรรค์

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า ความคิดเห็นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท และมีหลายลักษณะ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของมุมมองของแต่ละบุคคล เช่น การคิดแบบไม่มีจุดมุ่งหมาย กับ การคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย หรือความคิดเห็นเชิงบวกสุด เชิงลบสุด กับความคิดเห็นจากความรู้อย่างเข้าใจ เป็นต้น

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

Oskamp (1977) ได้รวบรวมและกล่าวสรุปถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นไว้ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่าง ๆ ของบุคคลที่ใช้รับความรู้สึกผิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัสซึ่งมีผลต่อความคิดเห็น ไม่ดีต่อบุคคลภายนอก
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง กระทำด้วยตนเอง หรือได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความพึงใจและเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน
3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็กผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็ก ได้มากจึงมีผลต่อพฤติกรรมความคิดเห็นของเด็ก
4. ทัศนคติความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเติบโตย่อมต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียน หรือหน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนหรือต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล
5. สื่อมวลชน คือ สื่อต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

ศรีสุรางค์ และคณะ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ และมีสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง ดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
2. การได้รับประสบการณ์ตรงที่พบด้วยตนเองหรือจากแรงสะท้อนใจ
3. การถูกบังคับให้ปฏิบัติตามโดยไม่เต็มใจหรือจากแรงสะท้อนใจ

ชาติชาย (2529) ได้ระบุว่า สิ่งที่มีอิทธิพลที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น ประกอบด้วย

1. การอบรมของครอบครัว อิทธิพลของครอบครัวมีมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกของบุคคล
2. กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง บุคคลเมื่ออยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็จะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันกับกลุ่ม และสังคมนั้น ๆ กลุ่มเป็นส่วนผลักดันให้บุคคลมีการเรียนรู้โดยตรง
3. วัฒนธรรมประเพณี บุคคลเมื่อได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรม และประเพณีโดยอ้อมปฏิบัติไปตามวัฒนธรรมและประเพณีนั้น ๆ และมักจะมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรม และประเพณีของตนไปในทางที่ดี
4. การศึกษา ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยมีอิทธิพลมากต่อการแสดงความคิดเห็น เพราะเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับบุคคล
5. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะว่าจะเป็นสื่อในการสร้างความคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบได้

วิธีวัดความคิดเห็น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกการวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น และได้สร้างมาตรวัดทัศนคติ รวมถึงวิธีการวัดความคิดเห็นที่ใช้กันอยู่อย่างแพร่หลาย ซึ่งพรเพ็ญ (2531) ได้กล่าวถึงวิธีการดังกล่าวไว้ว่ามีอยู่ด้วยกัน 4 วิธี ได้แก่

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วทำการเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น ทัศนคติไปในทางเดียวกัน เปรียบเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่า ๆ กัน (equal-appearing intervals)

2. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's scale) เป็นวิธีการวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่เป็นไปในแนวเดียวกัน สามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติสูงต่ำที่เปรียบเทียบซึ่งกันและกันได้ โดยเปรียบเทียบจากอันดับต่ำสุดไปจนถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น

3. วิธีจำแนกแบบ S-D Scale (semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติและความคิดเห็นโดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (bipolar-adjective) เช่น “ดี” ตรงกันข้ามกับ “เลว” “ขยัน” ตรงกันข้ามกับ “ขี้เกียจ” เป็นต้น

4. วิธีของลิเคิร์ท (Likert's method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ โดยสามารถจัดอันดับของความชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบจากคำตอบที่มีให้เลือก 5 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

ทั้งนี้ จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความคิดเห็น สรุปได้ว่า “ความคิดเห็น” หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยเฉพาะมีผลจากพื้นความรู้ ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการได้พบเห็น คຸ້นเคย การพบปะโดยตรง หรือประสบการณ์ทางอ้อมที่เกิดจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นจากรูปถ่าย จากการอ่านหนังสือ รวมถึงสภาพแวดล้อมด้วย ซึ่งความคิดเห็นอาจเกิดจากระบบค่านิยมและการตัดสินใจด้วยค่านิยม ที่แต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจไม่เหมือนกัน ความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันจึงแตกต่างกันออกไป การแสดงออกถึงความคิดเห็นอาจเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ รวมถึงอาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ได้แก่ ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล อิทธิพลของผู้ปกครอง ทัศนคติความคิดเห็นของกลุ่ม และสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ

สำหรับการวัดความคิดเห็นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงและประยุกต์ใช้วิธีวัดความคิดเห็นของลิเคิร์ท โดยจัดอันดับของความชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ (ความคิดเห็น) จากคำตอบที่มีให้เลือก 5 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 กับคำตอบ “เห็นด้วยมากที่สุด” “เห็นด้วยมาก” “เห็นด้วยปานกลาง” “เห็นด้วยน้อย” และ “ไม่เห็นเห็นด้วย” ตามลำดับ

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2548) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งได้มีการดำเนินการตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในท้องที่จังหวัดกำแพงเพชรไว้ ดังต่อไปนี้

ความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2527-2528 ได้มีการก่อสร้างทางสายคลองลาน (จังหวัดกำแพงเพชร) ถึงอำเภออุ้มผาง (จังหวัดตาก) ผลปรากฏว่า มีชาวไทยภูเขาหลายเผ่า เช่น ม้ง เย้า ลีซอ มูเซอ กะเหรี่ยง ในท้องที่จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดอื่นและประเทศใกล้เคียงเข้ามาอาศัยอยู่บนพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ทำไร่เลื่อนลอย ล่าสัตว์ ตัดไม้ทำลายป่าหลายหมื่นไร่

กรมป่าไม้ และกองทัพภาคที่ 3 ได้เล็งเห็นว่า หากปล่อยให้เส้นทางสายอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร สร้างไปถึงอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ก็จะทำให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างรุนแรงต่อทรัพยากรป่าไม้ของชาติ จึงได้ยุติการก่อสร้างเส้นทางสายดังกล่าว และปิดการใช้เส้นทางพร้อมได้อพยพชาวภูเขา จำนวน 138 หมู่บ้าน 924 ครอบครัว 5,557 คน ออกจากพื้นที่ในปี พ.ศ. 2529 และได้ประกาศพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติคลองลานและอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ โดยทางราชการได้ออกหาพื้นที่รองรับไว้ แต่เนื่องจากการดำเนินงานอย่างเร่งด่วน ทำให้การจัดเตรียมพื้นที่ทำกิน การส่งเสริมอาชีพ สาธารณูปโภคไม่เรียบร้อย ชาวเขาได้รับความเดือดร้อน ความทราบถึงสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชดำริ จัดตั้งโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ จังหวัดกำแพงเพชรขึ้น โดยให้ดำเนินการจัดที่อยู่อาศัย ที่ทำกินส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2536 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมเขียนราษฎรชาวไทยภูเขา ณ โรงเรียนบ้านสักงาม บ้านสักงาม หมู่ที่ 1 ตำบลสักงาม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้จังหวัดกำแพงเพชร จัดเตรียมพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ประมาณ 20,000 ไร่ เพื่อจัดทำโครงการปลูกป่า พื้นที่ต้นน้ำลำธารเป็นพื้นที่ที่สำคัญมาก ต้องพยายามรักษาไว้ให้ได้ ควรส่งเสริมให้ราษฎรช่วยกันปลูกป่า การอพยพชาวเขาออกจากพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

หากชาวบ้านเข้าไปอยู่เป็นอันตรายต่อต้านน้ำลำธารก็จำเป็นต้องอพยพออกไป และหาที่อยู่ให้ชาวเขาสามารถช่วยตนเองได้ ต้องพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาที่มีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิมด้วย

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร ณ โรงเรียนบ้านสักงามประชาสรรค์ บ้านสักงาม หมู่ที่ 1 ตำบลสักงาม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ทรงมีพระราชเสาวนีย์เกี่ยวกับ “โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่” ที่บริเวณพื้นที่ป่าบ้านเข้าน้ำอุ่น กิ่งอำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ให้แม่ทัพภาคที่ 3 ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร และป่าไม้จังหวัดกำแพงเพชร จัดหาพื้นที่ทำกินให้แก่ชาวไทยภูเขาบ้านแม่พืชและบ้านแปลงสี ที่เคยอาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติคลองลาน และอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ โดยจัดที่ทำกินให้ครอบครัวละ 5 ไร่ พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยภูเขา โดยจัดอาชีพให้ผู้ชายรับจ้างปลูกป่า ผู้หญิงทำเครื่องเงิน เย็บปัก จักสาน ส่งเสริมให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ท่องเที่ยวจะทำให้ขายสินค้าของที่ระลึกได้ ซึ่งทางกองทัพภาคที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร และป่าไม้จังหวัดกำแพงเพชร รับใส่เกล้าและสำรวจจัดหาพื้นที่เหมาะสมที่จะดำเนินโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ที่บ้านอุดมทรัพย์ หมู่ที่ 8 ตำบลปางตาไว กิ่งอำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร เนื้อที่ 220 ไร่ ได้คัดเลือกอพยพชาวไทยภูเขาเผ่าเย้า 278 คน โดยก่อสร้างบ้านให้ 53 หลัง จัดระบบสาธารณูปโภคและที่ดินทำกินให้ครอบครัวละ 1 ไร่ 2 งาน

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ และเยี่ยมราษฎรบ้านอุดมทรัพย์ หมู่ที่ 8 ตำบลหินลาด กิ่งอำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้พิจารณาช่วยเหลือราษฎรได้ทำกินได้โดยไม่ทำลายป่า และไม่ละทิ้งพื้นที่ไปบุรุกทำลายป่า ส่งเสริมชาวไทยภูเขาปลูกโตเร็ว เช่น ยูคาลิปตัส เพื่อนำไปใช้เป็นฟืนและได้ใช้สอย เริ่มดำเนินการปลูกป่าบริเวณเขาน้ำอุ่น ให้มีต้นไม้ขึ้นเขียวจีปกคลุมภูเขาให้ได้ภายในเวลา 5-6 ปี เลือกปลูกพันธุ์ไม้ที่ไม่ผลัดใบ และควรเป็นพันธุ์ไม้โตเร็ว ส่วนพันธุ์ไม้ที่มีค่าในทางเศรษฐกิจค่อยปลูกตามไปทีหลังก็ได้ ที่ให้ทำอย่างนี้เพราะเห็นว่าพื้นที่แห่งนี้แห้งแล้งมาก ป่าไม้และน้ำเป็นของคู่กันจะต้องปลูกป่าคลุมพื้นที่ทั้งหมดเสียก่อน เพื่อให้ต้นไม้ค่อยช่วยรักษาความชุ่มชื้นของดินไว้ และเพื่อรักษาระดับน้ำใต้ดินก็จะมีมากขึ้น เขาเขียวที่จัดให้เข้ามาอยู่จะได้มีน้ำกินน้ำใช้เพียงพอ เขาจะได้อยู่ที่นี้อย่างถาวร ไม่อพยพไปที่อื่นอีก ราษฎรชาวไทยที่อยู่ใกล้เคียงก็จะได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำใต้ดินได้ด้วย

ความเป็นมาและพระกระแสดำริ

จากการที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรชาวไทยภูเขาในบ้านสั๊กงาม หมู่ที่ 1 ตำบลสั๊กงาม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปพระกระแสดำริของพระองค์ท่าน ในการดำเนินโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ได้ โดยมีพระประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ให้จัดหาพื้นที่ทำกินให้แก่ชาวเขาบ้านแม่พืช และบ้านแปลงที่สี่ที่เขยอ้ายในเขตอุทยานแห่งชาติคลองลาน และอุทยานแห่งชาติแม่วงศ์ โดยจัดที่ทำกินในครอบครัวละ 5 ไร่
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยภูเขา โดยจัดอาชีพให้ผู้ชายรับจ้างปลูกป่า ผู้หญิงทำเครื่องเงิน เย็บปัก จักสาน
3. ส่งเสริมให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ท่องเที่ยว จะทำให้ขายสินค้าของที่ระลึกได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า ซึ่งเป็นต้นน้ำลำธาร ลำน้ำแม่วงศ์ คลองสวนหมาก คลองวังเจ้า ให้กลับมีความสมบูรณ์ดังเดิม
2. เพื่อช่วยให้ราษฎรซึ่งขาดแคลนที่ดินทำกิน ไร่ไร่เลื่อนลอยได้มีที่ดินเป็นหลักแหล่ง ไม่บุกรุกแผ้วถางป่าทำไร่เลื่อนลอยอีกต่อไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 12 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (ปัจจุบัน)

ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มดำเนินการปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

ที่ตั้งโครงการ

พื้นที่ตามโครงการตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดกำแพงเพชร ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ 4 ตำบล รวมจำนวนราษฎร 264 ครอบครั้ว 1,257 คน แบ่งออกเป็น 4 พื้นที่ คือ

1. โครงการคลองลาน 1 บ้านอุดมทรัพย์ หมู่ที่ 8 ตำบลหินคาต อำเภอปางศิลาทอง พิกัด NT 453717 ระวังแผนที่ 4841 II อำเภอคลองลาน ทางด้านทิศตะวันออกของเทือกเขาน้ำอุ่น มีราษฎรเข้าร่วมโครงการจำนวน 55 ครอบครั้ว รวม 294 คน เป็นชาวเขาเผ่าเข้า

2. โครงการคลองลาน 2 บ้านปางมะละกอ หมู่ที่ 8 ตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง และบ้านปางมะนาว หมู่ที่ 11 ตำบลปางมะค่า อำเภอขามเฒ่า พิกัด NT 453657 ระวังแผนที่ 4840 I บ้านหินคาต ทางทิศตะวันตกของเทือกเขาน้ำอุ่น มีราษฎรเข้าร่วมโครงการจำนวน 67 ครอบครั้ว รวม 278 คน เป็นชาวเขาเผ่ามูเซอ

3. โครงการคลองลาน 3 บ้านบึงหล่ม หมู่ที่ 6 ตำบลคลองน้ำไหล และบ้านครองปลาร้า หมู่ที่ 13 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน พิกัด NT 414647 ระวังแผนที่ 4841 II อำเภอคลองลาน อยู่บริเวณเชิงเขาสองพี่น้อง มีราษฎรเข้าร่วมโครงการ 142 ครอบครั้ว รวม 685 คน เป็นชาวเขาเผ่าเข้า มูเซอ และเผ่ากระเหรี่ยง สามารถแบ่งย่อยได้เป็น 3 กลุ่มบ้าน ดังนี้

3.1 บ้านสุขสวรรค์ มีราษฎรชาวเขาเผ่าเข้า มูเซอ จำนวน 80 ครอบครั้ว 368 คน มีอาชีพหลักเกษตรกร และมีอาชีพรองรับจ้างทั่วไป ปักผ้า

3.2 บ้านสุขวิจิตรพัฒนา มีราษฎรชาวเขาเผ่าเข้า จำนวน 24 ครอบครั้ว 131 คน มีอาชีพหลักเกษตรกร และมีอาชีพรองรับจ้างทั่วไป ปักผ้า ทำเครื่องเงิน

3.3 บ้านน้ำพระทัย มีราษฎรชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง จำนวน 38 ครอบครั้ว 186 คน มีอาชีพหลักเกษตรกร อาชีพรองรับจ้างทั่วไป ปักผ้า

4. โครงการคลองลาน 4 บ้านแปลงสี่ ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน พิกัด NT 342767 ระวังแผนที่ 4841 II อำเภอคลองลาน ทางด้านทิศตะวันออกของเขাপางข้าวสาร ไม่มีราษฎรเข้าร่วมโครงการ

กิจกรรมที่น่าสนใจของโครงการ

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. งานอำนวยการและป้องกันรักษาป่า 20,000 ไร่ ประกอบด้วย
  - 1.1 ประชาสัมพันธ์ราษฎรที่อาศัยอยู่รอบโครงการ ให้ช่วยกันดูแลอนุรักษ์พื้นที่ป่า มิให้มีการบุกรุกทำลายป่า
  - 1.2 จัดเวรยามตรวจลาดตระเวนรอบพื้นที่โครงการ
  - 1.3 ในห้วงฤดูแล้งช่วงที่ราษฎรเตรียมพื้นที่เพื่อทำไร่ ประชาสัมพันธ์และชิงเผ่าร่วมกับราษฎรที่มีพื้นที่ทำกินใกล้กับพื้นที่ป่า
  - 1.4 ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการ และประสานงานอำนวยการด้านต่าง ๆ กับราษฎร วัด โรงเรียน หน่วยงานราชการในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง
2. งานบำรุงรักษาส่วนเดิม 4,000 ไร่ ประกอบด้วย
  - 2.1 ถางวัชพืช ลิดกิ่ง ดูแลรักษากล้าไม้ให้เจริญเติบโต
  - 2.2 จัดเวรยามตรวจลาดตระเวน ดูแลป้องกันมิให้เกิดไฟไหม้ป่า และป้องกันมิให้มีการบุกรุกทำลายป่า
3. งานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป เป็นการผลิตกล้าไม้ จำนวน 30,000 กล้า ได้แก่ คุ้ม กาสะลอง มะตูม มะขาม อินทนิล สำหรับแจกจ่ายให้ราษฎร ชุมชน หน่วยงาน ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
4. งานเพาะชำกล้าไม้มีค่า เป็นการผลิตกล้าไม้จำนวน 15,000 กล้า ได้แก่ ประดู่ มะค่าโมง สำหรับแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับราษฎร ชุมชน หน่วยงานในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
5. งานเพาะชำหญ้าแฝก เป็นการผลิตกล้าแฝกจำนวน 20,000 กล้า สำหรับปลูกในพื้นที่โครงการ เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดิน โครงสร้างของดินดีขึ้น และสามารถป้องกันการพังทลายของหน้าดิน

6. งานเพาะชำกล้าหวาย เป็นการผลิตกล้าหวายจำนวน 10,000 กล้า สำหรับปลูกในพื้นที่โครงการและแจกจ่ายให้ราษฎร ชุมชน หน่วยงานในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
7. งานปลูกสร้างสวนป่าหวาย โดยการปลูกหวายในพื้นที่โครงการ
8. งานทำแนวกันไฟ ประกอบด้วย
  - 8.1 จัดทำแนวกันไฟ 20 กิโลเมตร รอบพื้นที่โครงการ
  - 8.2 แผ้วถางวัชพืช เก็บริบ และชิงเผาบริเวณที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟไหม้
9. งานฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน ดำเนินการสร้างฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน จำนวน 10 แห่ง ฝายจะช่วยกักเก็บตะกอนที่ไหลลงมากับน้ำ เก็บน้ำไว้ในดินเพิ่มความชุ่มชื้น

ผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2544

1. ป้องกันและควบคุมไฟป่าในพื้นที่โครงการ จำนวน 20,000 ไร่
2. ปลูกและบำรุงรักษาแปลงสาธิตและวนเกษตร จำนวน 100 ไร่
3. บำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 2-6 ปี จำนวน 3,600 ไร่
4. บำรุงรักษาสวนเดิม อายุ 7-10 ปี จำนวน 400 ไร่
5. บำรุงสวนเดิมเพื่อการสาธิตและวิจัย จำนวน 100 ไร่
6. เพาะชำกล้าแฝก จำนวน 200,000 กล้า
7. เพาะชำกล้าไม้ จำนวน 580,000 กล้า
8. ปลูกและบำรุงรักษาป่า จำนวน 4,000 ไร่

9. จัดทำแนวกันไฟ ระยะทาง 10 กิโลเมตร

10. งานอำนวยความสะดวกและป้องกันรักษาป่า จำนวน 20,000 ไร่

ประวัติจังหวัดกำแพงเพชร และข้อมูลพื้นที่ศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ป่าไม้ ที่ดำเนินโครงการอยู่ในท้องที่จังหวัดกำแพงเพชร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลของจังหวัดกำแพงเพชร พื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดกำแพงเพชร ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย มีลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นป่าเขา มีภูเขาสลับซับซ้อนทางทิศตะวันตกและทิศใต้ มีที่ราบใหญ่ภาคกลาง และมีลักษณะลาดเอียงจากทิศตะวันตก ไปทางทิศตะวันออก มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ ป่าไม้ ฟลูออไรท์ หินอ่อน และน้ำมันปิโตรเลียม กำแพงเพชร เป็นเมืองเก่าแก่ที่ปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ในประวัติศาสตร์ไทย ไม่น้อยกว่า 700 ปี ตัวเมืองตั้งอยู่ริมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิง ยังปรากฏซากกำแพงเมืองเก่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ไค้งไปตามลำน้ำปิงและ ยังมีซากของป้อมปราการ ที่แข็งแรงแสดงถึงความสำคัญในอดีต ที่จะต้องเป็นเมืองในระดับลูกหลวง และเมือง หน้าด่านมาก่อน จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์บ่งบอกว่า ก่อนมีเมืองกำแพงเพชรเคยมีเมืองเก่ามาก่อนนั้นแล้ว 2 เมือง คือ เมืองชากรุงราว ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำปิงกับเมืองนครชุม ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำปิงตรงกันข้ามกับกำแพงเมืองเพชรเก่า (จังหวัดกำแพงเพชร, 2548)

พื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ

1. อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองลาน ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองลานพัฒนา ตำบลคลองน้ำไหล และตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน มีเนื้อที่ 187,500 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2525 อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 65 กิโลเมตร การเดินทางจากตัวเมืองใช้เส้นทางหมายเลข 1116 ผ่านสถานีขนส่งและกำแพงป้อมทุ่งเศรษฐีไปบรรจบกับทางหลวงหมายเลข 1 พอถึง

หลักกิโลเมตร 346 ที่บ้านคลองแม่ลาย (ห่างจากตัวเมืองราว 10 กิโลเมตร) เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 1117 ทางที่จะไปอำเภอคลองลานไปอีก 46 กิโลเมตร จะถึงตลาดคลองลานเลี้ยวขวาเข้าไป 6 กิโลเมตร ก็จะถึงอุทยานแห่งชาติคลองลาน หรืออีกเส้นทางหนึ่งจากกรุงเทพฯ เดินทางโดยรถยนต์ตามถนนสายเอเชียผ่านจังหวัดนครสวรรค์ไปประมาณ 17 กิโลเมตร ถึงบ้านหนองเบน จะมีทางแยกซ้ายเข้าอำเภอลาดยาว จากนั้นเดินทางตามเส้นทางลาดยาว-คลองลาน (ทางหลวงหมายเลข 1072) ระยะทาง 102 กิโลเมตร ถึงตลาดคลองลาน และเดินทางต่อเข้าอุทยานแห่งชาติคลองลาน 6 กิโลเมตร (ทางลาดชัน) ภายในอุทยานแห่งชาติคลองลานมีสิ่งน่าสนใจหลายแห่ง อาทิ น้ำตกคลองลาน เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ไหลลงมาจากหน้าผาสูง 95 เมตร กว้าง 40 เมตร ด้านล่างของน้ำตกเป็นแอ่งน้ำที่ลงเล่นน้ำได้เหมาะสำหรับไปพักผ่อนหย่อนใจ อยู่ห่างจากตลาดคลองลาน 6 กิโลเมตร น้ำตกคลองน้ำไหล (น้ำตกปางควาย) อยู่ห่างจากน้ำตกคลองลานประมาณ 16 กิโลเมตร การเดินทางจากทางหลวงหมายเลข 1117 ตรงหลักกิโลเมตรที่ 35-36 จะมีป้ายบอกทางเข้าสู่ น้ำตกอีก 11 กิโลเมตร น้ำตกคลองน้ำไหลเป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่งของจังหวัดกำแพงเพชร มีน้ำไหลลดหลั่นกันลงมาถึง 9 ชั้นตลอดปี แต่ละชั้นมีแอ่งน้ำลงไปเล่นได้อีกด้วย และแก่งเกาะร้อยที่มองดูคล้ายมีเกาะเล็กเกาะน้อยอยู่กลางลำธาร การเดินทางจากทางหลวงหมายเลข 1117 เมื่อถึงสามแยกโป่งน้ำร้อน จะมีทางลูกรังแยกเข้าไปเป็นระยะทาง 15 กิโลเมตร (จังหวัดกำแพงเพชร, 2548)

2. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ตั้งอยู่ในเขตป่าแม่วงก์ ซึ่งเป็นรอยต่อของสองจังหวัด คือ กำแพงเพชร และนครสวรรค์ ส่วนที่อยู่ในจังหวัดนครสวรรค์เรียกว่าป่าแม่วงก์-แม่เป็น ส่วนที่อยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร เรียกว่าป่าคลองแม่วงก์-ป่าคลองขลุง ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2530 ใช้ชื่อว่า "อุทยานแห่งชาติแม่วงก์" มีเนื้อที่ประมาณ 894 ตารางกิโลเมตร ในเขตท้องที่จังหวัดกำแพงเพชร พื้นที่อุทยานประกอบด้วยป่าชนิดต่าง ๆ คือ ป่าเบญจพรรณ ประมาณร้อยละ 70 ป่าดงดิบร้อยละ 25 และป่าเต็งรังประมาณร้อยละ 5 ของพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีไม้มีค่าทางเศรษฐกิจอีกมากมายเช่น ไม้สัก ไม้มะค่าโมง ประดู่ ฯลฯ สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในอุทยานฯ มีหลายแห่ง อาทิเช่น แก่งผานางคอย จุดชมวิวด่าง ๆ น้ำตกแม่กระสา น้ำตกแม่เรว น้ำตกแม่กิ น้ำตกแม่วงก์ น้ำตกเขาโบสถ์ น้ำตกแม่กระสี ยอดเขาโมโกจู การเดินทางใช้เส้นทางเดียวกับการเดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติคลองลาน ไปตามเส้นทางคลองลาน-อุ้มผาง ถึงจุดแยกเข้าอุทยานแห่งชาติ ตรงไปอีก 19 กิโลเมตร จะถึงที่ทำการของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร (จังหวัดกำแพงเพชร, 2548)

ข้อมูลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

กรมการพัฒนาชุมชน (2548) ได้นำเสนอข้อมูลของตำบลคลองลานพัฒนา ไว้ดังนี้

1. **ประวัติความเป็นมา** ตำบลคลองลานพัฒนา ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอกลองลาน ประกอบไปด้วย 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านคลองลาน หมู่ที่ 2 บ้านสวนส้ม หมู่ที่ 3 บ้านคลองน้ำไหลใต้ หมู่ที่ 4 บ้านปากคลองลาน หมู่ที่ 5 บ้านท่าข้าม หมู่ที่ 6 บ้านเลิงกระพง หมู่ที่ 7 บ้านใหม่ธงชัย หมู่ที่ 8 บ้านแปลงสี หมู่ที่ 9 บ้านคลองเตย หมู่ที่ 10 บ้านทะเลพัฒนา หมู่ที่ 11 บ้านโชคชัย หมู่ที่ 12 บ้านมอตะแบก และหมู่ที่ 13 บ้านคลองปลาร้า

2. **อาณาเขตตำบล** มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรดตำบลคลองน้ำไหล อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศใต้	จรดตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศตะวันออก	จรดอ่างเก็บน้ำคลองขลุง
ทิศตะวันตก	จรดจังหวัดตาก

3. **จำนวนประชากรของตำบล** มีจำนวนทั้งสิ้น 12,001 คน เป็นชาย 12,392 คน เป็นหญิง 24,393 คน

4. **ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล** มีดังนี้

- 4.1 วัดคลองน้ำไหลใต้
- 4.2 วัดคลองลาน
- 4.3 วัดท่าข้ามสามัคคี
- 4.4 วัดปากคลองลาน
- 4.5 วัดมอสำราญ
- 4.6 วัดใหม่ธงชัย

ข้อมูลตำบลคลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

กรมการพัฒนาชุมชน (2548) ได้นำเสนอข้อมูลของตำบลคลองน้ำไหล ไว้ดังนี้

1. **ประวัติความเป็นมา** ตำบลคลองน้ำไหล เดิมคือตำบลโป่งน้ำร้อน ขึ้นอยู่กับอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ต่อมาปี พ.ศ. 2511 ได้แยกตำบลจากตำบลโป่งน้ำร้อน เป็นตำบลคลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน จนถึงปัจจุบัน

2. **สภาพทั่วไปของตำบล** ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงเชิงเขา มีภูเขาสลับซับซ้อนเป็นจำนวนมาก

3. **อาณาเขตตำบล** มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรดตำบลสักงาม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศใต้	จรดตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศตะวันออก	จรดตำบลวังทอง ตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศตะวันตก	จรดตำบลโมรโก อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

4. **จำนวนประชากรของตำบล** จำนวนประชากรทั้งสิ้น 491 คน เป็นชาย 201 คน เป็นหญิง 290 คน

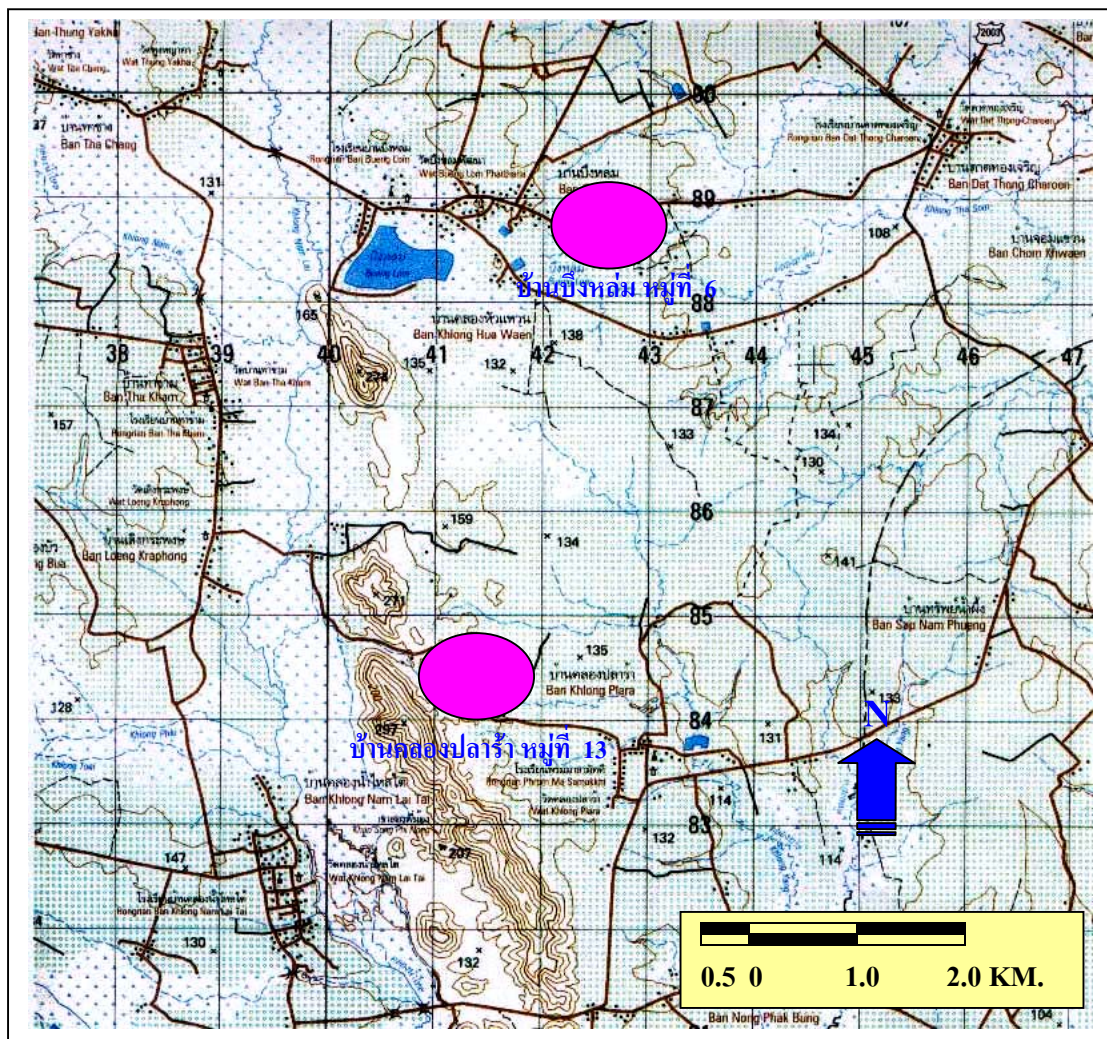
5. **ข้อมูลอาชีพของตำบล** อาชีพหลัก ได้แก่ อาชีพทำนา ทำสวน และทำไร่ ส่วนอาชีพเสริม ได้แก่ อาชีพรับจ้าง ทอผ้า อาชีพเลี้ยงสัตว์

6. **ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล** มีดังนี้

- 6.1 ที่ว่าการอำเภอคลองลาน
- 6.2 น้ำตกคลองน้ำไหล
- 6.3 โรงพยาบาลคลองลาน

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการคลองลาน 3 พื้นที่ศึกษา

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2548) ได้ระบุถึงโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการคลองลาน 3 จังหวัดกำแพงเพชร ไว้ว่าเป็นโครงการที่ได้ดำเนินการอยู่ในท้องที่ 2 หมู่บ้าน 2 ตำบล ในเขตการปกครองของอำเภอคลองลาน ได้แก่ (1) บ้านบึงหล่ม หมู่ที่ 6 ตำบลคลองน้ำไหล และ (2) บ้านคลองปลาร้า หมู่ที่ 13 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน พิกัด NT 414647 ระวางแผนที่ 4841 II อำเภอคลองลาน ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาสองพี่น้อง มีราษฎรเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 142 ครอบครัว รวมเป็นราษฎร 685 คน ประกอบไปด้วยชาวเขา 3 เผ่า ได้แก่ เผ่าเย้า มูเซอ และเผ่ากะเหรี่ยง ทั้งนี้ แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งโครงการดังกล่าว ปรากฏตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการคลองลาน 3

กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการคลองลาน 3

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2548) ได้ระบุถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจซึ่งได้ดำเนินการอยู่ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ จังหวัดกำแพงเพชรไว้ ดังนี้

1. งานอำนวยการและป้องกันรักษาป่า 20,000 ไร่ มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ประชาสัมพันธ์ราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบโครงการ ให้ช่วยดูแลอนุรักษ์พื้นที่ป่า มิให้มีการบุกรุกทำลายป่า

1.2 จัดเวรยามตรวจลาดตระเวนรอบพื้นที่โครงการ

1.3 ในห้วงฤดูแล้งช่วงที่ราษฎรเตรียมพื้นที่เพื่อทำไร่ ประชาสัมพันธ์และชี้แจงร่วมกับราษฎรที่มีพื้นที่ทำกินใกล้กับพื้นที่ป่า

1.4 ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการ ประสานงาน และอำนวยการด้านต่าง ๆ กับราษฎร วัด โรงเรียน หน่วยราชการในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง

2. งานบำรุงรักษาสวนเดิม 4,000 ไร่ ได้แก่

2.1 ถางวัชพืช ลิดกิ่ง ดูแลรักษากล้าไม้ให้เจริญเติบโต

2.2 จัดเวรยามตรวจลาดตระเวน ดูแลป้องกันมิให้เกิดไฟไหม้ป่า และป้องกันมิให้มีการบุกรุกทำลายป่า

3. งานเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ผลิตกล้าไม้ทั่วไป จำนวน 30,000 กล้า ได้แก่ คุ้ม กาสะลอง มะตุม มะขาม อินทนิล สำหรับแจกจ่ายให้ราษฎร ชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง

4. งานเพาะชำกล้าไม้มีค่า ผลิตกล้าไม้ จำนวน 15,000 ไร่ ได้แก่ ยางนา ประดู่ มะค่าโมง สำหรับแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับราษฎร ชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง

5. งานเพาะชำแฝก ผลิตกล้าแฝก จำนวน 20,000 กล้า สำหรับปลูกในพื้นที่โครงการ เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดิน โครงสร้างของดินดีขึ้น และสามารถป้องกันการพังทลายของหน้าดิน

6. งานเพาะชำกล้าหวาย ผลิตกล้าหวาย จำนวน 10,000 กล้า สำหรับปลูกในพื้นที่โครงการ และแจกจ่ายให้กับราษฎร ชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง
7. งานปลูกสร้างสวนป่าหวาย ทำการปลูกหวายในพื้นที่โครงการ
8. งานทำแนวกันไฟ มีดังนี้
  - 8.1 จัดทำแนวกันไฟ 20 กิโลเมตร รอบพื้นที่โครงการ
  - 8.2 แผ้วถางวัชพืช เก็บริบ และชิงเผาบริเวณที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟไหม้ป่า
9. งานฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน สร้างฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน จำนวน 10 แห่ง ฝายจะช่วยกักเก็บตะกอนที่ไหลลงมากับน้ำ เก็บไว้ในดินเพิ่มความชุ่มชื้น

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมผลงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา เพื่อนำมาใช้สำหรับเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พอสังเขป ดังต่อไปนี้

ยุวดี (2537) ได้ศึกษาความคิดเห็นของชาวกะเหรี่ยงในตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม การรับรู้ข่าวสารต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน

วีระ (2545) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นด้านการฟื้นฟูป่าชายเลนของราษฎร ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นด้านการฟื้นฟูป่าชายเลนของราษฎร ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครองอาชีพหลัก การมีอาชีพรอง รายได้ของครัวเรือน การได้รับผลประโยชน์จากโครงการ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความรู้ด้านนิเวศวิทยา การรับรู้ข่าวสาร ภัยธรรมชาติ และการรับรู้เกี่ยวกับการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ และพบว่าราษฎรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการฟื้นฟูป่าชายเลน

อมร (2545) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวประมงในการฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ดินเลนงอกใหม่บ้านแหลม อำเภอบ้านลาด จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของชาวประมงในการฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ดินเลนงอกใหม่ ได้แก่ ภูมิปัญญา การได้รับรู้ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลน สำหรับอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการทำประมง การมีอาชีพรอง การเข้าร่วมกลุ่ม ผลประโยชน์ที่ได้รับจากพื้นที่ดินเลนงอกใหม่ ความเชื่อถือของผู้นำชุมชน ความถี่ของการส่งเสริมจากองค์กรภายนอก ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของชาวประมงต่อการปลูกฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ดินเลนงอกใหม่

สาธิต (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อการปลูกฟื้นฟูป่าชายเลนในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า อาชีพหลัก ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และการได้รับประโยชน์จากโครงการ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อการปลูกฟื้นฟูป่าชายเลนในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนดอนสัก

ประทีป (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของราษฎรต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่ากุกยบุรี ของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุกยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอกุกยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ประสบการณ์การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาช้างป่า และการเข้าเป็นสมาชิกชมรมรักช้างป่ากุกยบุรี เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่ากุกยบุรี

ยุทธศิลป์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรต่อโครงการฟื้นฟูนิเวศป่าชายเลน เทอดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา ตำบลคลองขนาน อำเภอนือคลอง จังหวัดกระบี่ พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎร ต่อโครงการฟื้นฟูนิเวศป่าชายเลน

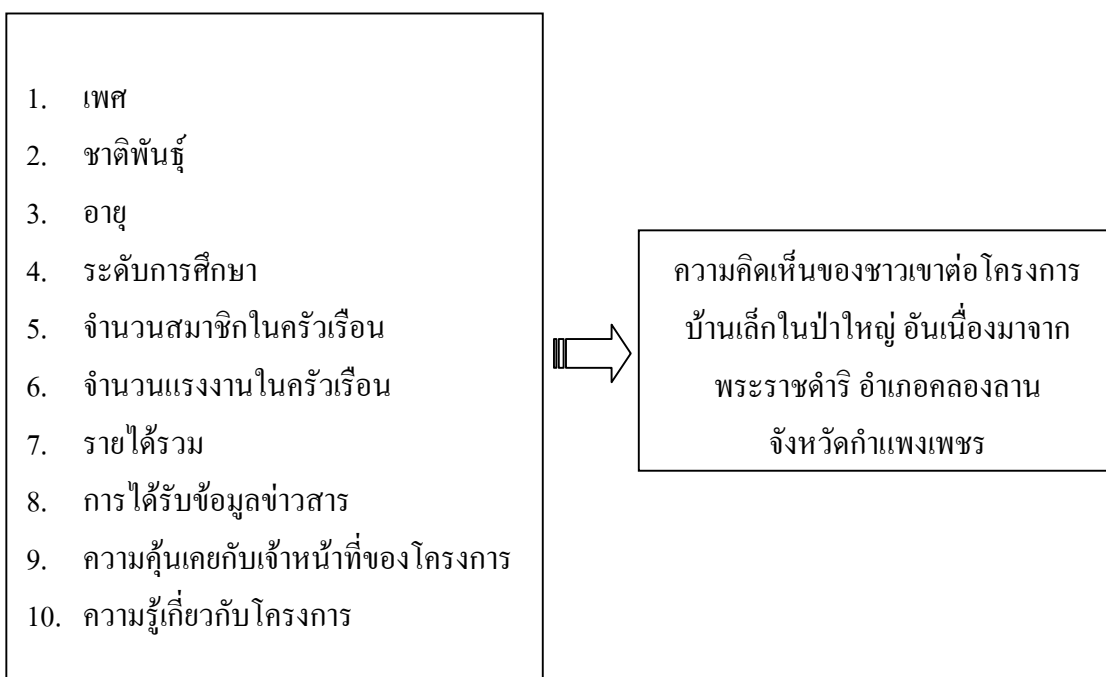
จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรอิสระสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งรายละเอียดของตัวแปรอิสระปรากฏตามกรอบแนวคิดในการวิจัยตามภาพที่ 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 เพศของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ชาติพันธุ์ของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 อายุของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษาของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 จำนวนแรงงานในครัวเรือนของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 รายได้รวมของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 การได้รับข้อมูลข่าวสารของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9 ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 10 ความรู้เกี่ยวกับโครงการของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. อุปกรณ์เครื่องเขียน
2. แผนที่แสดงพื้นที่โครงการและพื้นที่บริเวณที่ทำการศึกษา
3. แบบสอบถาม/สัมภาษณ์
4. ไมโครคอมพิวเตอร์ พร้อมด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

วิธีการ

1. การตรวจเอกสารและการสำรวจเบื้องต้น เป็นการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการศึกษาวิจัยจากเอกสารต่าง ๆ และรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งดำเนินการสำรวจเบื้องต้นในพื้นที่เป้าหมายโดยละเอียด

2. การสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการโดยการศึกษาจากตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง และหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบแก้ไขให้มีความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ทั้งนี้ แบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นในครั้งนี้มีคำถามที่ครอบคลุมตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ซึ่งแบบสอบถามมีเนื้อหาแบ่งออกได้เป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ ประกอบไปด้วย ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ของผู้ตอบแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบ Likert's Scale ในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบ จำนวน 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบเห็นด้วยมากที่สุด	ได้คะแนน 5 คะแนน
ตอบเห็นด้วยมาก	ได้คะแนน 4 คะแนน
ตอบเห็นด้วยปานกลาง	ได้คะแนน 3 คะแนน
ตอบเห็นด้วยน้อย	ได้คะแนน 2 คะแนน
ตอบไม่เห็นด้วย	ได้คะแนน 1 คะแนน

เมื่อรวบรวมและแจกแจงความถี่แล้ว สามารถใช้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นนำมาแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการแบ่ง ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงที่สุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว สามารถแปลความหมายความคิดเห็นได้ดังนี้

1.00–1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับต่ำ นั่นคือการดำเนินการของโครงการฯ ในมุมมองของชาวเขายังมีข้อเสียต่อชาวเขาอยู่มาก ควรจะต้องมีการหาจุดบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขโดยด่วนที่สุด

> 1.80–2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ นั่นคือ การดำเนินการของโครงการฯ ในมุมมองของชาวเขายังมีข้อเสียอยู่พอสมควร ควรจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขข้อเสียดังกล่าวโดยด่วน

> 2.60–3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง นั่นคือ การดำเนินการของโครงการฯ ในมุมมองของชาวเขายังมีข้อเสียบ้าง ควรจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องในบางประเด็น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากกว่าเดิม

> 3.40–4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับสูง นั่นคือ การดำเนินการของโครงการฯ ในมุมมองของชาวเขามีข้อดีหรือเป็นผลดีกับชาวเขาในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ จึงจัดอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเป็นที่พอใจของชาวเขาผู้เข้าร่วมโครงการ

> 4.20–5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับสูงมาก นั่นคือ การดำเนินการของโครงการฯ ในมุมมองของชาวเขาอยู่มากอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก เป็นผลดีและเกิดประโยชน์กับชาวเขาจนเป็นที่พอใจของชาวเขาเป็นอย่างมาก สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาการดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวไว้ หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

3. การทดสอบแบบสอบถาม เป็นการนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นข้างต้นไปทดสอบ (pre-test) จำนวน 30 ชุด เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม และเป็นการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของคำถามตัวแปรตามในแบบสอบถาม/สัมพันธ (reliability analysis) ควบคู่กันไป ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้จะต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.65 (เป็นการวิเคราะห์คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป) โดยนำไปทดสอบกับหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนของครัวเรือนของชาวเขาบ้านอุดมทรัพย์ หมู่ที่ 8 ตำบลหินลาด อำเภอปางศิลาทอง อำเภอคลองลาน ในพื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการคลองลาน 1 ซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับหมู่บ้านที่ทำการศึกษาวิจัย ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของคำถามตัวแปรตามปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7113 หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการทดสอบมาทำการตรวจสอบ ปรับปรุง และแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์ก่อนการนำไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษาวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากชาวเขาที่เข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการคลองลาน 3 ได้แก่ ชาวเขาที่อาศัยอยู่ในท้องที่บ้านบึงหล่ม หมู่ที่ 6 ตำบลคลองน้ำไหล และชาวเขาที่อาศัยอยู่ในท้องที่บ้านคลองปลาร้า หมู่ที่ 13 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร รวมจำนวนทั้งสิ้น 142 ครัวเรือน การเก็บข้อมูลใช้การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างหรือกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณของยามานะ (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดให้เท่ากับ 0.05

N = จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (142 ครัวเรือน)

จากการคำนวณโดยใช้สูตรข้างต้น ปรากฏว่า ได้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างของชาวเขาสำหรับการศึกษานี้ จำนวน 104.80 ครัวเรือน หรือเท่ากับ 105 ครัวเรือน

เมื่อได้จำนวนชาวเขากลุ่มตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการนำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นและได้ทำการแก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ไปสัมภาษณ์กับหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษิตตามจำนวนที่คำนวณไว้ และเมื่อชาวเขากลุ่มเป้าหมายได้ให้สัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำกลับมาตรวจสอบทุกฉบับ เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์และความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหาทุกชุด ก่อนที่จะได้นำข้อมูลไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ศึกษาและผ่านการวิเคราะห์แล้วมารวบรวมแสดงในรูปของตารางและแสดงค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (2) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ (relationship analysis) เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการแห่งนี้ โดยใช้วิธี t-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้วิธี F-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05

ผลและวิจารณ์

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลสภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง
2. ความคิดเห็นและระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
3. การทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อมูลสภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาข้อมูลสภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของชาวเขาที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

เพศ ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.38 ที่เหลือเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47.62

อายุ ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี อายุ 30-39 ปี และมีอายุ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.76 ในจำนวนที่เท่ากัน รองลงมาที่มีอายุอยู่ในช่วง 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.30 น้อยที่สุด มีอายุน้อยกว่า 20 ปี และมีอายุมากกว่า 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.71 ในจำนวนที่เท่ากัน มีอายุเฉลี่ย 37.15 ปี มีอายุมากที่สุด 62 ปี และมีอายุน้อยที่สุด 15 ปี

ชาติพันธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งเป็นชาวเขาเผ่ามูเซอ คิดเป็นร้อยละ 55.24 รองลงมาเป็นชาวเขาเผ่าเย้า คิดเป็นร้อยละ 32.38 และน้อยที่สุด เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง คิดเป็นร้อยละ 12.38

ศาสนา ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งนับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 70.48 ที่เหลือนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 29.52

ระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งไม่ได้รับการศึกษา (ไม่ได้เรียนหนังสือ) คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 12.38 และร้อยละ 11.43 ตามลำดับ และน้อยที่สุด มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 9.52

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในช่วง 3-4 คน และ 5-6 คน ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 41.91 และร้อยละ 40.95 ตามลำดับ รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.24 น้อยที่สุด มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.10 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุด จำนวน 11 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 48.57 รองลงมามีจำนวนแรงงานในครัวเรือนอยู่ในช่วง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.48 น้อยที่สุด มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.95 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.98 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมากที่สุด จำนวน 8 คน และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน

อาชีพหลัก ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งมีอาชีพเกษตรกรรม (ทำไร่/ทำนา) เป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 58.10 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 36.19 และน้อยที่สุด มีอาชีพเก็บหาของป่าเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 5.71

อาชีพพรอง ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีอาชีพพรอง คิดเป็นร้อยละ 71.43 ในส่วนที่เหลือไม่มีอาชีพพรอง คิดเป็นร้อยละ 28.57 โดยในส่วนของมีอาชีพพรอง ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพพรอง คิดเป็นร้อยละ 41.91 รองลงมา มีอาชีพเกษตรกรรม (เลี้ยงสัตว์) เป็นอาชีพพรอง คิดเป็นร้อยละ 11.44 และน้อยที่สุด มีอาชีพเกษตรกรรม (ปลูกผัก) ค้าขาย และมีอาชีพปักผ้าเป็นอาชีพพรอง ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.90

รายได้ของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีรายได้ของครัวเรือนอยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 47.62 รองลงมา มีรายได้ของครัวเรือนอยู่ในช่วง 20,001-30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 16.19 น้อยที่สุด มีรายได้ของครัวเรือนมากกว่า 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.48 มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 24,038.10 บาทต่อปี มีรายได้ของครัวเรือนมากที่สุด 120,000 บาทต่อปี และมีรายได้ของครัวเรือนน้อยที่สุด 1,000 บาทต่อปี

รายจ่ายของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีรายจ่ายของครัวเรือนอยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 45.72 รองลงมา มีรายจ่ายของครัวเรือนอยู่ในช่วง 20,001-30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 25.71 น้อยที่สุด มีรายจ่ายของครัวเรือนมากกว่า 40,000 บาทต่อปี และอยู่ในช่วง 30,001-40,000 บาทต่อปี ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 4.76 และร้อยละ 3.81 ตามลำดับ มีรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 19,681.91 บาทต่อปี มีรายจ่ายของครัวเรือนมากที่สุด 110,000 บาทต่อปี และมีรายจ่ายของครัวเรือนน้อยที่สุด 4,000 บาทต่อปี

ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.90 รองลงมา มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานอยู่ในช่วง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.24 น้อยที่สุด มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.86 มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 5.45 ปี มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานนานที่สุด 39 ปี และมีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานน้อยที่สุด 1 ปี

การได้รับข้อมูลข่าวสาร ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าได้รับข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 91.43 และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 8.57 ในส่วนที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารในรอบปีที่ผ่านมามีจำนวน 1-2 ครั้ง และจำนวนมากกว่า 6 ครั้ง ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 30.48 ได้รับข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย 5.42 ครั้ง ได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุด 12 ครั้ง และได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง

ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่โครงการพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 71.42 ในส่วนที่เหลือมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่โครงการดีมาก และไม่มี ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่โครงการ ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.29

รายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวข้างต้น ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง

รายการข้อมูล	จำนวน (n=105)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>เพศ</u>			
ชาย	50	47.62	
หญิง	55	52.38	
<u>อายุ</u>			
น้อยกว่า 20 ปี	6	5.71	
20 – 29 ปี	26	24.76	เฉลี่ย = 37.15 ปี
30 – 39 ปี	26	24.76	มากที่สุด = 62 ปี
40 – 49 ปี	26	24.76	น้อยที่สุด = 15 ปี
50 – 59 ปี	15	14.30	
มากกว่า 59 ปี	6	5.71	
<u>ชาติพันธุ์</u>			
กะเหรี่ยง	13	12.38	
มูเซอ	58	55.24	
เย้า	34	32.38	
<u>ศาสนา</u>			
คริสต์	74	70.48	
พุทธ	31	29.52	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการข้อมูล	จำนวน (n=105)	ร้อยละ	หมายเหตุ
ระดับการศึกษา			
ไม่ได้เรียน	70	66.67	
ประถมศึกษาปีที่สี่	10	9.52	
ประถมศึกษาปีที่หก	13	12.38	
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	11.43	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย			
1-2 คน	64	60.95	เฉลี่ย = 2.57 คน
3-4 คน	33	31.43	มากที่สุด = 7 คน
มากกว่า 4 คน	8	7.62	น้อยที่สุด = 1 คน
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง			
ไม่มี	2	1.90	
1-2 คน	52	49.53	เฉลี่ย = 2.57 คน
3-4 คน	47	44.76	มากที่สุด = 6 คน
มากกว่า 4 คน	4	3.81	น้อยที่สุด = 1 คน
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน			
1-2 คน	2	1.90	เฉลี่ย = 5.10 คน
3-4 คน	44	41.91	มากที่สุด = 11 คน
5-6 คน	43	40.95	น้อยที่สุด = 2 คน
มากกว่า 6 คน	16	15.24	
จำนวนแรงงานในครัวเรือน			
1-2 คน	51	48.57	เฉลี่ย = 2.98 คน
3-4 คน	32	30.48	มากที่สุด = 8 คน
มากกว่า 4 คน	22	20.95	น้อยที่สุด = 1 คน
อาชีพหลัก			
เกษตรกรกรรม (ทำไร่/ทำนา)	61	58.10	
เก็บหาของป่า	6	5.71	
รับจ้างทั่วไป	38	36.19	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการข้อมูล	จำนวน (n=105)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>อาชีพพรอง</u>			
ไม่มีอาชีพพรอง	30	28.57	
มีอาชีพพรอง	75	71.43	
เกษตรกรรม (ทำไร่/ทำนา)	7	6.67	
เกษตรกรรม (ปลูกผัก)	2	1.90	
เกษตรกรรม (เลี้ยงสัตว์)	12	11.44	
เก็บหาของป่า	6	5.71	
ค้าขาย	2	1.90	
รับจ้างทั่วไป	44	41.91	
ปักผ้า	2	1.90	
<u>รายได้ของครัวเรือน</u>			
น้อยกว่า 10,000 บาท	13	12.38	เฉลี่ย = 24,038.10 บาท
10,001 – 20,000 บาท	50	47.62	มากที่สุด = 120,000 บาท
20,001 - 30,000 บาท	17	16.19	น้อยที่สุด = 1,000 บาท
30,001 – 40,000 บาท	14	13.33	
มากกว่า 40,000 บาท	11	10.48	
<u>รายจ่ายของครัวเรือน</u>			
น้อยกว่า 10,000 บาท	21	20.00	เฉลี่ย = 19,681.91 บาท
10,001 – 20,000 บาท	48	45.72	มากที่สุด = 110,000 บาท
20,001 - 30,000 บาท	27	25.71	น้อยที่สุด = 4,000 บาท
30,001 – 40,000 บาท	4	3.81	
มากกว่า 40,000 บาท	5	4.76	
<u>ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน</u>			
น้อยกว่า 5 ปี	86	81.90	เฉลี่ย = 5.45 ปี
6 – 10 ปี	16	15.24	มากที่สุด = 39 ปี
มากกว่า 10 ปี	3	2.86	น้อยที่สุด = 1 ปี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการข้อมูล	จำนวน (n=105)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>การได้รับข้อมูลข่าวสาร</u>			
ไม่ได้รับ	9	8.57	
ได้รับ	96	91.43	
<u>จำนวนครั้งที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร</u>			
ไม่ได้รับ	9	8.57	
1-2 ครั้ง	32	30.48	เฉลี่ย = 5.42 ครั้ง
3-4 ครั้ง	18	17.14	มากที่สุด = 12 ครั้ง
5-6 ครั้ง	14	13.33	น้อยที่สุด = 1 ครั้ง
มากกว่า 6 ครั้ง	32	30.48	
<u>ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ</u>			
ไม่มีความคุ้นเคย	15	14.29	
คุ้นเคยพอสมควร	75	71.42	
คุ้นเคยดีมาก	15	14.29	

ความรู้เกี่ยวกับโครงการ เป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการรับทราบถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการบ้านเด็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จากชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจำนวน 10 ข้อ เพื่อให้ชาวเขากลุ่มตัวอย่างได้ตอบคำถาม หากตอบถูกจะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ตอบคำถามได้คะแนนอยู่ในช่วง 7-8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 53.34 รองลงมาตอบคำถามได้คะแนนอยู่ในช่วง 4-6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 24.76 และน้อยที่สุด ตอบคำถามได้คะแนนอยู่ในช่วง 9-10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 21.90 ตอบคำถามได้คะแนนเฉลี่ย 7.44 คะแนน ได้คะแนนมากที่สุด 10 คะแนน และได้คะแนนน้อยที่สุด 4 คะแนน สรุปได้ว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับปานกลาง รายละเอียดของระดับคะแนนและรายละเอียดของการตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับโครงการเป็นรายชื่อ ปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนความรู้เกี่ยวกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการ
คลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง

ระดับคะแนน	จำนวน (n=105)	ร้อยละ	หมายเหตุ
4 - 6 คะแนน (น้อย)	26	24.76	เฉลี่ย = 7.44 คะแนน
7 - 8 คะแนน (ปานกลาง)	56	53.34	มากที่สุด = 10 คะแนน
9 - 10 คะแนน (มาก)	23	21.90	น้อยที่สุด = 4 คะแนน

ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการ
คลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง

ข้อความ	ความรู้เกี่ยวกับ โครงการ			
	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โครงการฯ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า ซึ่งเป็นต้นน้ำ ลำธารลำน้ำแม่วังค์ คลองสวนหมาก คลองวังเจ้า ให้กลับมา มีความสมบูรณ์	88	83.81	17	16.19
2. โครงการฯ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ชาวเขาซึ่งขาดแคลน ที่ดินทำกินทำไร่เลื่อนลอยได้มีที่ดินเป็นหลักแหล่ง ไม้ปลูก แล้ววางป่าอีกต่อไป	97	92.38	8	7.62
3. โครงการฯ นี้ได้กำหนดจัดหาพื้นที่ทำกินให้แก่ชาวเขาที่เคย อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติคลองลานและอุทยานแห่งชาติ แม่วังค์ครอบครัวละ 10 ไร่	102	97.14	3	2.86
4. โครงการฯ นี้ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้มุ่งพัฒนา คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขา โดยการส่งเสริมอาชีพ ให้กับชาวเขาด้วย	97	92.38	8	7.62
5. โครงการฯ นี้เกิดขึ้นได้เนื่องมาจากพระราชกระแสของสมเด็จพระ นางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยความเป็นอยู่ของชาวเขา	102	97.14	3	2.86
6. โครงการฯ นี้ไม่ได้มุ่งส่งเสริมหรือพัฒนาบริเวณพื้นที่ที่ดำเนิน โครงการฯ ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแต่อย่างใด	27	25.71	78	74.29
7. โครงการฯ นี้เป็นโครงการที่ดำเนินการโดยหน่วยงานด้านป่าไม้ เท่านั้น	75	71.43	30	28.57

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ความรู้เกี่ยวกับโครงการ			
	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8. หากชาวเขาครอปครัวใดมีพื้นที่ทำกินไม่เพียงพอ ครอปครัวชาวเขานั้นสามารถเรียกร้องขอที่ทำกินเพิ่มจากเจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้ตามใจชอบ	91	86.67	14	13.33
9. การส่งเสริมให้บริเวณพื้นที่ที่ดำเนินโครงการฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวจะสามารถช่วยทำให้ชาวเขามีรายได้เพิ่มจากการขายสินค้าของที่ระลึกได้	49	46.67	56	53.33
10. การจัดพื้นที่ทำกินและการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวเขาที่เข้าร่วมโครงการฯ จะไม่สามารถลดปัญหาการทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขาลงได้	53	50.48	52	49.52
ค่าเฉลี่ย	78.10	74.38	26.90	25.62

ความคิดเห็นและระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

การศึกษาความคิดเห็นและระดับความคิดเห็นของชาวเขา ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับโครงการในด้านต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับชาวเขากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ จำนวนเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความเหมาะสมของโครงการ (2) ด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ตามโครงการ (3) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในพื้นที่โครงการ และ (4) ด้านการมีส่วนร่วมในโครงการ ในแต่ละด้านมีคำถาม จำนวน 10 ข้อ รวมเป็นคำถามจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามตามแบบของ Likert's Scale แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ ตอบเห็นด้วยมากที่สุด ได้ 5 คะแนน ตอบเห็นด้วยมากได้ 4 คะแนน ตอบเห็นด้วยปานกลาง ได้ 3 คะแนน ตอบเห็นด้วยน้อย ได้ 2 คะแนน และตอบไม่เห็นด้วย ได้ 1 คะแนน ทั้งนี้ ความเป็นไปได้ของคะแนนความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างแต่ละคน จะได้คะแนนสูงสุดไม่เกิน 200 คะแนน และจะได้คะแนนต่ำสุดไม่น้อยกว่า 40 คะแนน เมื่อรวมคะแนนของแต่ละคนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้จากการตอบคำถามของชาวเขากลุ่มตัวอย่างมาหาค่าของระดับความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง โดยการหาค่าเฉลี่ยคำตอบของ

ชาวเขากลุ่มตัวอย่างทุกราย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับอันตรายขั้นที่ได้กำหนดไว้ เพื่อบ่งบอกถึงระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรได้ต่อไป

จากผลการศึกษาพบว่า เมื่อทำการแบ่งคะแนนความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 ช่วงเท่า ๆ กัน ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีคะแนนความคิดเห็นต่อโครงการฯ อยู่ในช่วง 105-136 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 53.34 รองลงมา มีคะแนนความคิดเห็นต่อโครงการฯ อยู่ในช่วง 73-104 และอยู่ในช่วง 137-168 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และร้อยละ 16.19 ตามลำดับ น้อยที่สุด มีคะแนนความคิดเห็นต่อโครงการฯ อยู่ในช่วง 40-72 และอยู่ในช่วง 169-200 คะแนน ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.95 โดยได้คะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 113.98 คะแนน ได้คะแนนมากที่สุด 174 คะแนน และได้คะแนนน้อยที่สุด 59 คะแนน รายละเอียดของคะแนนความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนความคิดเห็นของชาวเขา ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ระดับคะแนน	จำนวน (n=105)	ร้อยละ	หมายเหตุ
40 – 72 คะแนน	1	0.95	เฉลี่ย = 113.98 คะแนน
73 – 104 คะแนน	30	28.57	มากที่สุด = 174 คะแนน
105 – 136 คะแนน	56	53.34	น้อยที่สุด = 59 คะแนน
137 – 168 คะแนน	17	16.19	
169 – 200 คะแนน	1	0.95	

เมื่อทำการหาค่าเฉลี่ยคำตอบทุกข้อของชาวเขากลุ่มตัวอย่างทุกราย ซึ่งสามารถที่จะบ่งบอกถึงความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งการหาค่าเฉลี่ยของคำตอบเป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับอันตรายขั้นที่ได้กำหนดไว้ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.85 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยก

ระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างออกเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้ (1) ความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของโครงการ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.77 (2) ความคิดเห็นด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 3.12 (3) ความคิดเห็นด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในพื้นที่โครงการ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.87 และ (4) ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในโครงการ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.64 สามารถอธิบายได้ว่า การดำเนินการของโครงการฯ ในมุมมองของชาวเขายังมีข้อเสียหรือข้อที่บกพร่องอยู่บ้าง ควรจะต้องมีการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องบางประเด็น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากกว่าเดิม

จากระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างต่อโครงการฯ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างต่อโครงการฯ ในด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ตามโครงการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12) แสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานของโครงการทำให้ชาวเขามีความรู้สึกว่า สภาพป่าในพื้นที่ได้ถูกพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมที่เป็นอยู่ก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการฯ ในส่วนของด้านการมีส่วนร่วมของชาวเขาในโครงการฯ ถึงจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ระดับความคิดเห็นยังถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด แสดงให้เห็นว่าชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีความรู้สึกว่า กลุ่มพวกตนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ ไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้น หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการแห่งนี้ควรที่จะส่งเสริมให้ชาวเขาในพื้นที่โครงการฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่างต่อโครงการฯ ที่จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และระดับค่าเฉลี่ยในภาพรวม ปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านความเหมาะสมของโครงการ											2.77	
1. เป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อชาวเขาโดยรวม	32	30.48	28	26.67	31	29.52	13	12.38	1	0.95	3.73	1.06
2. เป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่เป็นอย่างมาก	11	10.48	47	44.76	38	36.19	6	5.71	3	2.86	3.54	0.87
3. มีการจัดพื้นที่ทำกินในจำนวนที่เพียงพอต่อชาวเขาในโครงการ	1	0.95	10	9.52	36	34.29	39	37.14	19	18.10	2.38	0.92
4. มีการจัดแบ่งพื้นที่ทำกินให้กับชาวเขาแต่ละครอบครัว (5 ไร่) ไร่อย่างเพียงพอเหมาะสม	8	7.62	2	1.90	10	9.52	37	35.24	48	45.72	1.90	1.15
5. มีการจัดสร้างสาธารณูปโภคไร่อย่างเพียงพอเหมาะสม	2	1.90	7	6.67	30	28.57	54	51.43	12	11.43	2.36	0.84
6. มีการส่งเสริมอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเขาไร่อย่างเพียงพอเหมาะสม	8	7.62	4	3.81	43	40.95	44	41.91	6	5.71	2.66	0.94
7. มีหน่วยงานราชการเข้าร่วมดำเนินงานและรับผิดชอบในพื้นที่โครงการอย่างเพียงพอเหมาะสม	6	5.71	9	8.57	52	49.53	34	32.38	4	3.81	2.80	0.87
8. มีเจ้าหน้าที่เข้าทำการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่โครงการอย่างเพียงพอเหมาะสม	4	3.81	8	7.63	44	41.90	44	41.90	5	4.76	2.64	0.84
9. มีการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่โครงการอย่างเพียงพอเหมาะสม	8	7.62	15	14.29	51	48.57	29	27.62	2	1.90	2.98	0.90

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านความเหมาะสมของโครงการ (ต่อ)												
10. มีการจ้างแรงงานชาวเขาให้เข้าร่วมกิจกรรมการปลูกป่าต่าง ๆ ในพื้นที่ของโครงการอย่างเพียงพอเหมาะสม	9	8.57	5	4.76	46	43.82	39	37.14	6	5.71	2.73	0.96
ด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ตามโครงการ											3.12	
1. การฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ส่งผลทำให้พื้นที่ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น	31	29.52	27	25.71	39	37.15	7	6.67	1	0.95	3.76	0.99
2. การประชาสัมพันธ์ด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่โครงการ ช่วยให้ชาวเขามีความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ได้มากขึ้น	6	5.71	43	40.95	50	47.63	6	5.71	0	0.00	3.47	0.69
3. การจัดเวรยามตรวจตราลาดตระเวนป้องกันรักษาป่าในพื้นที่โครงการส่งผลทำให้การบุกรุกทำลายป่าในพื้นที่ลดลง	2	1.90	14	13.33	40	38.10	42	40.00	7	6.67	2.64	0.87
4. การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้ปริมาณการพังทลายของหน้าดินลดน้อย และช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดินอีกด้วย	2	1.90	20	19.05	42	40.00	41	39.05	0	0.00	2.84	0.80

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ										Mean	S.D.	
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ตามโครงการ(ต่อ)													
5. การปลูกไม้ยืนต้นทั่วไปในพื้นที่โครงการและชุมชน ส่งผลทำให้ชุมชนมีพืชอาหารและมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น	1	0.95	41	39.05	33	31.43	29	27.62	1	0.95	3.11	0.86	
6. การปลูกไม้ป่าในพื้นที่โครงการและชุมชน ส่งผลทำให้สภาพแวดล้อมในพื้นที่และชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น	23	21.90	27	25.71	38	36.20	14	13.33	3	2.86	3.50	1.07	
7. การปลูกสวนป่าหวายในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้สภาพแวดล้อมในพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น และมีวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ	7	6.67	29	27.62	19	18.10	45	42.85	5	4.76	2.89	1.08	
8. การแผ้วถางวัชพืช การตัดกิ่ง และการดูแลรักษาต้นไม้ในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้ต้นไม้ที่ปลูกมีการเจริญเติบโตที่ดีขึ้น	6	5.71	23	21.90	46	43.82	28	26.67	2	1.90	3.03	0.89	
9. การจัดทำแนวกันไฟ การเก็บริบสุ่มเผา และการชิงเผาในพื้นที่โครงการส่งผลทำให้การเกิดไฟป่าในพื้นที่ลดน้อยลง	11	10.48	31	29.52	51	48.57	9	8.57	3	2.86	3.36	0.89	
10. การจัดสร้างฝายต้นน้ำแบบผสมผสานในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้พื้นดินมีความชุ่มชื้นและทำให้น้ำใช้ในพื้นที่ได้อย่างเพียงพอ	7	6.67	9	8.57	40	38.09	29	27.62	20	19.05	2.56	1.10	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในพื้นที่โครงการ											2.87	
1. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีที่อยู่อาศัยและทำกินที่เพียงพอ ทำให้สามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง	22	20.95	22	20.95	26	24.77	22	20.95	13	12.38	3.17	1.32
2. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีอาชีพที่มั่นคงและช่วยสร้างรายได้ ให้กับครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น	7	6.67	17	16.19	29	27.62	40	38.09	12	11.43	2.69	1.09
3. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีสภาพความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายอีกทั้งยังมีระบบสาธารณสุขที่ดียิ่งขึ้น	5	4.76	29	27.62	20	19.05	41	39.05	10	9.52	2.79	1.10
4. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีการศึกษาที่ดีขึ้น ส่งผลทำให้มีความรู้และมีความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น	6	5.71	32	30.48	40	38.10	23	21.90	4	3.81	3.12	0.95
5. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีแหล่งอาหารเพิ่มมากขึ้น	3	2.86	25	23.81	30	28.57	30	28.57	17	16.19	2.69	1.09
6. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีแหล่งวัตถุดิบเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น	5	4.76	7	6.67	42	40.00	32	30.47	19	18.10	2.50	1.02
7. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคเพิ่มมากขึ้น	4	3.81	9	8.58	31	29.52	31	29.52	30	28.57	2.30	1.09

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในพื้นที่โครงการ (ต่อ)												
8. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น	14	13.33	22	20.95	48	45.72	15	14.29	6	5.71	3.22	1.04
9. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขาได้รับการดูแลจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ดีขึ้น	7	6.67	11	10.48	60	57.14	23	21.90	4	3.81	2.94	0.86
10. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น	15	14.29	29	27.62	40	38.09	15	14.29	6	5.71	3.30	1.07
ด้านการมีส่วนร่วมในโครงการ											2.64	
1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของการดำเนินโครงการ	11	10.48	12	11.43	54	51.43	27	25.71	1	0.95	3.05	0.91
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่าง ๆ ของการดำเนินโครงการ	4	3.81	12	11.43	51	48.57	36	34.29	2	1.90	2.81	0.81
3. การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการ	5	4.76	12	11.43	29	27.62	56	53.33	3	2.86	2.62	0.90
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจตราลาดตระเวนป้องกันรักษาป่าในพื้นที่โครงการ	3	2.86	6	5.71	23	21.90	37	35.24	36	34.29	2.08	1.03
5. การมีส่วนร่วมในการการปลูกหญ้าแฝก ปลูกไม้ยืนต้นทั่วไป ปลูกไม้ป่า และการปลูกสวนป่าห้วยในพื้นที่โครงการ	7	6.67	12	11.43	37	35.24	47	44.76	2	1.90	2.76	0.93

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ										Mean	S.D.	
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านการมีส่วนร่วมในโครงการ (ต่อ)													
6. การมีส่วนร่วมในการเสาะวางวัชพืช ลิดกิ่ง และการดูแลรักษาต้นไม้ ในพื้นที่โครงการ	5	4.76	9	8.57	47	44.77	42	40.00	2	1.90	2.74	0.83	
7. การมีส่วนร่วมในการการจัดทำแนวกันไฟ การเก็บริบสุมเผา และการชิงเผาในพื้นที่โครงการ	11	10.48	23	21.90	37	35.24	28	26.67	6	5.71	3.05	1.07	
8. การมีส่วนร่วมในการจัดสร้างฝายต้นน้ำแบบผสมผสานในพื้นที่โครงการ	5	4.76	5	4.76	29	27.62	37	35.24	29	27.62	2.24	1.06	
9. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเขาในพื้นที่โครงการ	3	2.86	13	12.38	42	40.00	27	25.71	20	19.05	2.54	1.03	
10. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ	6	5.71	7	6.67	44	41.91	23	21.90	25	23.81	2.49	1.10	
ค่าเฉลี่ย	833	793	1783	1698	3845	3662	3053	2907	988	940	2.85	-	

การทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

การทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระแต่ละตัวออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมที่แตกต่างกัน กรณีที่เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ สำหรับตัวแปรที่เป็นเชิงปริมาณจะใช้ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดมาหาค่าเฉลี่ย และกำหนดจำนวนกลุ่มแล้วหาค่าอันตรายภาคชั้น หรือใช้ค่าเฉลี่ยของตัวแปรเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม (รายละเอียดของการแบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระได้อธิบายไว้ในแต่ละสมมติฐาน) จากนั้นจึงนำกลุ่มตัวแปรแต่ละตัวมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ซึ่งในที่นี้ได้แก่ความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test กับตัวแปรอิสระที่จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F-test กับตัวแปรอิสระที่จำแนกออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป โดยได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$) และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล การทดสอบสมมติฐานปรากฏผลดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่เป็นเพศชายกับกลุ่มชาวเขาที่เป็นเพศหญิง พบว่า กลุ่มชาวเขาที่เป็นเพศชาย มีจำนวน 50 คน และกลุ่มชาวเขาที่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 55 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาที่เป็นเพศชายกับที่เป็นเพศหญิง พบว่ามีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 116.580 คะแนน และ 111.618 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.236 ($t = 1.192$) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีเพศแตกต่างกัน

เพศ	n	Mean	Std. Deviation	t	df	p
ชาย	50	116.580	20.722	1.192	103	0.236
หญิง	55	111.618	21.818			

สมมติฐานที่ 2 ชาติพันธุ์ของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวมูเซอ เข่า และกลุ่มที่เป็นชาวกะเหรี่ยง พบว่า กลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวมูเซอ มีจำนวน 58 คน กลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวเข่า มีจำนวน 34 คน และกลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวกะเหรี่ยง มีจำนวน 13 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวมูเซอ เข่า และกลุ่มที่เป็นชาวกะเหรี่ยง พบว่ามีค่าแตกต่างกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 111.655 คะแนน 121.265 คะแนน และ 105.310 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้สถิติ F-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.032 ($F = 3.564$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีชาติพันธุ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ซึ่งจากค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นจะเห็นได้ว่า กลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวเข่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาเป็นกลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวมูเซอ และกลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวกะเหรี่ยงมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นต่ำที่สุด ทั้งนี้ สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวเข่าเป็นกลุ่มชาวเขาที่อพยพเข้ามาในพื้นที่มาเป็นเวลานาน และได้รับการดูแลจัดสรรที่ทำกินจากหน่วยงานของทางราชการมาก่อน จึงมีความคุ้นเคยและได้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่ากลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวมูเซอ และกลุ่มชาวเขาที่เป็นชาวกะเหรี่ยง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีชาติพันธุ์แตกต่างกัน

ชาติพันธุ์	n	Mean	Std. Deviation	F	df	p
มูเซอ	58	111.655	15.644	3.564	2	0.032
เย้า	34	121.265	30.024			
กะเหรี่ยง	13	105.310	7.0638			

สมมติฐานที่ 3 อายุของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่มีอายุน้อย มีอายุปานกลาง และกลุ่มชาวเขาที่มีอายุมาก (การแบ่งกลุ่มชาวเขาออกเป็น 3 กลุ่มดังกล่าว สามารถจัดแบ่งได้โดยใช้ค่าช่วงอายุของกลุ่มชาวเขาที่มีค่าเท่ากับ 15.67 ปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม) พบว่า กลุ่มชาวเขาที่มีอายุน้อย มีจำนวน 38 คน กลุ่มชาวเขาที่มีอายุปานกลาง มีจำนวน 40 คน และกลุ่มชาวเขาที่มีอายุมาก มีจำนวน 27 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ามีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 111.421 คะแนน 116.025 คะแนน และ 114.556 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้สถิติ F-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.632 ($F = 0.462$) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีอายุแตกต่างกัน

อายุ	n	Mean	Std. Deviation	F	df	p
น้อย (15-30 ปี)	38	111.421	18.648	0.462	2	0.632
ปานกลาง (31-46 ปี)	40	116.025	22.433			
มาก (47-62 ปี)	27	114.556	23.592			

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษาของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่ไม่ได้รับการศึกษากับกลุ่มชาวเขาที่ได้รับการศึกษา พบว่า กลุ่มชาวเขาที่ไม่ได้รับการศึกษามีจำนวน 70 คน และกลุ่มชาวเขาที่ได้รับการศึกษามีจำนวน 35 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาที่ไม่ได้รับการศึกษากับกลุ่มที่ได้รับการศึกษา พบว่ามีค่าใกล้เคียงกันซึ่งมีค่าเท่ากับ 115.971 คะแนน และ 110.00 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.178 ($t = 1.357$) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	n	Mean	Std. Deviation	t	df	p
ไม่ได้รับการศึกษา	70	115.971	23.775	1.357	103	0.178
ได้รับการศึกษา	35	110.000	14.908			

สมมติฐานที่ 5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่ากลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก (การแบ่งกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่ากลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก สามารถจัดแบ่งได้โดยใช้ค่าเฉลี่ยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มชาวเขาที่มีค่าเท่ากับ 5.10 คน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม) พบว่า กลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อย มีจำนวน 68 คน และกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก มีจำนวน 37 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่ากลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก พบว่ามีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 115.662 คะแนน และ 110.892 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.276 ($t = 1.095$) ซึ่งมีความมากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	n	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย	68	115.662	20.981	1.095	103	0.276
มาก	37	110.892	21.954			

สมมติฐานที่ 6 จำนวนแรงงานในครัวเรือนของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก (การแบ่งกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก สามารถจัดแบ่งได้โดยใช้ค่าเฉลี่ยจำนวนแรงงานในครัวเรือนของกลุ่มชาวเขาที่มีค่าเท่ากับ 2.98 คน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม) พบว่า กลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อย มีจำนวน 51 คน และกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก มีจำนวน 54 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก พบว่ามีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 116.824 คะแนน และ 111.296 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.186 ($t = 1.331$) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนแตกต่างกัน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน	n	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย	51	116.824	21.322	1.331	103	0.186
มาก	54	111.296	21.216			

สมมติฐานที่ 7 รายได้รวมของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมมาก (การแบ่งกลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมมาก สามารถจัดแบ่งได้โดยใช้ค่าเฉลี่ยรายได้รวมของกลุ่มชาวเขาที่มีค่า

เท่ากับ 24,038.10 บาท เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม) พบว่า กลุ่มชาวเขาที่มีรายได้น้อย มีจำนวน 68 คน และกลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมมาก มีจำนวน 37 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาที่มีรายได้น้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมมาก พบว่ามีค่าแตกต่างกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 107.735 คะแนน และ 125.459 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าน้อยกว่า 0.001 ($t = -4.410$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ซึ่งจากค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นจะเห็นได้ว่า กลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มชาวเขาที่มีรายได้น้อย ทั้งนี้ สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มชาวเขาที่มีรายได้รวมมาก อาจมีความคิดว่ารายได้ที่กลุ่มพวกตนได้รับมานั้น น่าจะเป็นผลพวงมาจากการได้เข้าร่วมในโครงการดังกล่าว จึงมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว สามารถทำให้สร้างรายได้ให้กับกลุ่มชาวเขาได้ ความคิดเห็นจึงแสดงออกมาในลักษณะดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีรายได้รวมแตกต่างกัน

รายได้รวม	n	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย	68	107.735	17.074	-4.410	103	<0.001
มาก	37	125.459	23.765			

สมมติฐานที่ 8 การได้รับข้อมูลข่าวสารของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาก (การแบ่งกลุ่มชาวเขาที่ได้รับ

ข้อมูลข่าวสารน้อยกว่ากลุ่มชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาก สามารถจัดแบ่งได้โดยใช้ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการได้รับข้อมูลข่าวสารของกลุ่มชาวเขาที่มีค่าเท่ากับ 5.42 ครั้ง เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม) พบว่า กลุ่มชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อย มีจำนวน 59 คน และกลุ่มชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาก มีจำนวน 54 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยกว่ากลุ่มชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาก พบว่ามีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 111.271 คะแนน และ 117.457 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.142 ($t = -1.482$) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

การได้รับข้อมูลข่าวสาร	n	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย	59	111.271	26.094	-1.482	103	0.142
มาก	46	117.457	12.391			

สมมติฐานที่ 9 ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการของชาวเขาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่าง (1) กลุ่มชาวเขาที่ไม่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ (2) มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการพอสมควร และ (3) มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการดีมาก พบว่า (1) กลุ่มชาวเขาที่ไม่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ มีจำนวน 15 คน (2) มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการพอสมควร มีจำนวน 75 คน และ (3) มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการดีมาก มีจำนวน 15 คน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 118.867 คะแนน 112.800 คะแนน และ 115.000 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้สถิติ F-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.596 ($F = 0.520$) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการแตกต่างกัน

ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ	n	Mean	Std. Deviation	F	df	p
ไม่มีความคุ้นเคย	15	118.867	30.168	0.520	2	0.596
คุ้นเคยพอสมควร	75	112.800	19.907			
คุ้นเคยดีมาก	15	115.000	18.605			

สมมติฐานที่ 10 ความรู้เกี่ยวกับโครงการของชาวเขาที่ต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง ต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างกลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการมาก (การแบ่งกลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการมาก สามารถจัดแบ่งได้โดยใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับโครงการของกลุ่มชาวเขาที่มีค่าเท่ากับ 7.44 คะแนน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม) พบว่า กลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการน้อย มีจำนวน 50 คน และกลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการมาก มีจำนวน 55 คน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการน้อยกับกลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการมาก พบว่า มีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 117.280 คะแนน และ 110.982 คะแนนตามลำดับ และเมื่อนำคะแนน

เฉลี่ยมาทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาวเขาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.132 ($t = 1.519$) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กลุ่มชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการแตกต่างกัน

ความรู้เกี่ยวกับโครงการ	n	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย	50	117.280	26.347	1.519	103	0.132
มาก	55	110.982	15.115			

จากการทดสอบสมมติฐานข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ ชาติพันธุ์ และรายได้รวม ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ และความรู้เกี่ยวกับโครงการ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่แห่งนี้แต่อย่างใด รายละเอียดการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างชาวเขาที่มีลักษณะต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ	t-test	F-test	p
1. เพศ	1.192	-	0.236
2. ชาติพันธุ์	-	3.564	0.032
3. อายุ	-	-0.462-	0.632
4. ระดับการศึกษา	1.357	-	0.178
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	1.095	-	0.276
6. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	1.331	-	0.186
7. รายได้รวม	-4.410	-	< 0.001
8. การได้รับข้อมูลข่าวสาร	-1.482	-	0.142
9. ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ	-	0.520	0.596
10. ความรู้เกี่ยวกับโครงการ	1.519	-	0.132

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

จากการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างตอบคำถามในส่วนนี้ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 94.48 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหา อุปสรรคของชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

1.1 จำนวนพื้นที่ทำกิน (ที่ดิน) ในพื้นที่โครงการฯ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการอยู่อาศัยและทำมาหากิน (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 80.95)

1.2 แหล่งน้ำในพื้นที่โครงการไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 75.24)

1.3 ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพทางด้านต่าง ๆ ทำให้มีรายได้น้อยลง (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 64.76)

1.4 ค่าแรงในการจ้างแรงงาน/การจ้างงานในพื้นที่หรือบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงโครงการฯ มีราคาที่สูงเกินไป (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 51.43)

1.5 ราคาผลผลิตด้านการเกษตรมีราคาตกต่ำ ไม่มีตลาดหรือพ่อค้าคนกลางมารับ (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86)

1.6 ระบบสาธารณูปโภคในโครงการฯ มีไม่เพียงพอ (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00)

1.7 ไม่มีเจ้าหน้าที่มาส่งเสริมหรือแนะนำความรู้ในการประกอบอาชีพ (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10)

1.8 คุณภาพดินในพื้นที่โครงการฯ ไม่มีคุณภาพที่ดีพอต่อการทำการเกษตรกรรม (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 36.19)

1.9 ในพื้นที่โครงการฯ ยังขาดการส่งเสริมด้านการศึกษาที่ดีพอ (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33)

1.10 เส้นทางคมนาคมในพื้นที่โครงการฯ ไม่มีความสะดวกเท่าที่ควร (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81)

2. ข้อเสนอแนะของชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

2.1 ควรจัดหาพื้นที่ทำกินให้กับชาวเขาในพื้นที่โครงการฯ ให้เพียงพอต่อการอยู่อาศัย และทำมาหากิน (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 80.95)

2.2 ควรจัดสร้างแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการฯ ให้เพียงพอ เพื่อจะได้มีน้ำไว้ใช้เพื่อการอุปโภค และบริโภคในหน้าแล้ง (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 70.48)

2.3 ควรส่งเสริมหาแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพให้กับชาวเขาในโครงการฯ (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 59.05)

2.4 ควรมีหน่วยงานราชการหรือพ่อค้ามาค้าประกันราคาผลผลิตด้านการเกษตรให้กับกลุ่มชาวเขาในพื้นที่โครงการฯ (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86)

2.5 จัดทำระบบสาธารณูปโภคในโครงการฯ ให้เพียงพอ (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00)

2.6 เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมหรือแนะนำความรู้ในการประกอบอาชีพให้กับกลุ่มชาวเขาในโครงการฯ ให้มากขึ้น (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10)

2.7 เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพดินในพื้นที่โครงการฯ ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น รวมถึงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ดีกว่าเดิม (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10)

2.8 ควรจัดครูหรือจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในพื้นที่โครงการฯ เพื่อยกมาตรฐานด้านการศึกษาให้กับกลุ่มชาวเขาในพื้นที่ (มีผู้ตอบคำถาม จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 32.38)

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชาวเขาในพื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษายเป็นเพศหญิง และเป็นเพศชายในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน มีอายุเฉลี่ย 37.15 ปี ส่วนใหญ่มีชาติพันธุ์เป็นชาวเขาเผ่ามูเซอ นับถือศาสนาคริสต์ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา (ไม่ได้เรียนหนังสือ) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.10 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.98 คน มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำไร่/ทำนา) เป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีอาชีพรอง และโดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 24,038.10 บาทต่อปี มีรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 19,681.91 บาทต่อปี มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 5.45 ปี ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยได้รับข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย 5.42 ครั้งต่อปี และมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่โครงการพอสมควร

2. ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.85 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยจำแนกระดับความคิดเห็นของชาวเขาออกเป็นรายด้านได้ ดังนี้ (1) ความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของโครงการ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.77 (2) ความคิดเห็นด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ตามโครงการ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 3.12 (3) ความคิดเห็นด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในพื้นที่โครงการ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.87 และ (4) ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในโครงการ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น เท่ากับ 2.64 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การดำเนินการของโครงการฯ ในมุมมองของชาวเขายังมีข้อเสียหรือข้อที่บกพร่องอยู่บ้าง ควรจะต้องมีการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องบางประเด็น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากกว่าเดิม

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการคลองลาน 3 อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ ชาติพันธุ์ และรายได้รวม ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ และความรู้เกี่ยวกับโครงการ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

1. จากระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีค่าเท่ากับ 2.85 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรที่จะต้องเร่งประชาสัมพันธ์ การทำความเข้าใจ และควรชี้แจงให้ทราบถึงประโยชน์ของโครงการให้กับชาวเขาผู้เข้าร่วมโครงการให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2. เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเป็นรายด้าน จะเห็นได้ว่า ชาวเขากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา มีระดับความคิดเห็นด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่โครงการสูงสุด จึงแสดงให้เห็นว่าชาวเขากลุ่มตัวอย่างได้เห็นถึงสภาพป่าในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม แต่ในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชาวเขาในโครงการ มีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุด ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรสนับสนุนให้กลุ่มชาวเขาในพื้นที่โครงการหรือในพื้นที่ใกล้เคียงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการให้มากยิ่งขึ้น จะส่งผลทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จและยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการให้สูงขึ้นกว่าเดิมอีกทางหนึ่งด้วย

3. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ชาวเขาเผ่าเย้ามีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการสูงสุด ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรทำการประชาสัมพันธ์หรือเข้าพูดคุยกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง และเผ่ามูเซอเกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้มากยิ่งขึ้น โดยที่อาจจะใช้แนวทางให้ชาวเขาเผ่าเย้าได้เข้ามาเป็นแนวร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการร่วมกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ความเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของโครงการฯ ซึ่งก็จะเป็นการปรับเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีต่อโครงการของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและมูเซอให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินโครงการต่อไป

4. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายได้รวมของชาวเขาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร คือ กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยสูงมากจะมีระดับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ในระดับที่สูงกว่ากลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบโครงการควรที่จะดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในกระทรวงหรือต่างกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามาร่วมมือกันมาพัฒนาอาชีพเดิมและอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีรายได้น้อย มีการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ ตลอดจนมีการส่งเสริมด้านสาธารณสุข โภคต่าง ๆ เพื่อช่วยส่งเสริม ยกฐานะ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับชาวเขาเป็นการนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการอย่างสูงสุด และยังเป็นการอนุรักษ์พื้นที่ป่าบริเวณพื้นที่ของโครงการได้อีกทางหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของชาวเขาในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของชาวเขา ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

หากได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวข้างต้นเรียบร้อยแล้ว จะสามารถนำผลของการศึกษาวิจัยมาประมวลผล เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ นำไปปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่องของโครงการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมชน. 2548. ข้อมูลตำบลในประเทศไทย กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. แหล่งที่มา: <http://www.thaitambon.com>, 22 กุมภาพันธ์ 2548.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2548. โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ จังหวัดกำแพงเพชร. แหล่งที่มา : <http://www.dnp.go.th>, 22 กุมภาพันธ์ 2548.

จังหวัดกำแพงเพชร. 2548. ข้อมูลจังหวัดกำแพงเพชร. แหล่งที่มา: <http://sunsite.au.ac.th/ThaiInfo/TourismInThailand/Thailand76/Central/kumpangpet>, 22 กุมภาพันธ์ 2548.

ชาติชาย โทสินธิติ. 2529. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการจัดตั้งสถานกาลีโนในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประทีป ลิสกุลรัถย์. 2547. ความคิดเห็นของราษฎรต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่ากูดนบุรีของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากูดนบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอกูดนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ.

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2531. การวัดทัศนคติ. คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

ยุวดี กวาตระกูล 2537. ความคิดเห็นของชาวกระเหรี่ยงในตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยุทธศิลป์ สุวรรณวงศ์. 2547. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎร ต่อโครงการฟื้นฟูนิเวศป่าชายเลน เขตพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา ตำบลคลองขนาน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีระ ขุนไชยรักษ์. 2545. **ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นด้านการฟื้นฟูป่าชายเลนของราษฎรตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศรีสุรางค์ ทินะกุล, สมจิตต์ รัตนอุดมโชค, ทรงศักดิ์ นิธิปริษา, สมศักดิ์ เทศสวัสดิ์วงศ์ และเวชชัย สังข์สาย. 2542. **การคิดและการตัดสินใจ.** โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา. เว็บไซต์เอ็ดดูเคชั่น, กรุงเทพฯ.

สาธิต ต้นติกฤตยา. 2546. **ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อการปลูกฟื้นฟูป่าชายเลนในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 2540. **โครงการพัฒนาความมั่นคง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน.** สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

อมร โมสิกมาศ. 2545. **ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวประมงในการฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ดินเลนงอกใหม่ บ้านแหลม อำเภอบ้านลาด จังหวัดนครศรีธรรมราช.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Gage, J.A. 1981. **Webster's Dictionary.** Wilcox & Follett Book, Chicago.

Good, C.V. 1973. **Dictionary of Education.** McGraw – Hill Book Company, New York.

Morgan, T. and R.A. King. 1971. **Introduction to Psychology.** 5th ed., McGraw – Hill, New York.

Oskamp, S. 1977. **Attitude and Opinion.** Prentice-Hall, Englewood Cliffs. New Jersey.

Remmers, H.H., H.L. Gage and J.F.Rummel. 1965. **Practical Introduction to Measurement and Evaluation.** 2 ed., Harper & Row, New York.

Webster's. 1966. **New World Dictionary.** Compact School World Publishing Company, New York.

Yamane, T. 1973. **Statistics : an Introductory Analysis.** 3rd ed., Harper International Edition.
Tokyo.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์เลขที่

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ _____

หมู่บ้าน _____

ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ _____

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของชาวเขากลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์**คำชี้แจง** โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ _____ ปี (นับจำนวนเต็มเป็นปี)

3. ชาติพันธุ์ _____

4. นับถือศาสนา _____

5. ระดับการศึกษา _____

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย จำนวน _____ คน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง จำนวน _____ คน

รวมสมาชิกในครัวเรือน จำนวน _____ คน

7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวน _____ คน (มีอายุอยู่ระหว่าง 15-60 ปี)

8. อาชีพหลักของครัวเรือน (อาชีพที่ทำรายได้สูงสุดให้กับครัวเรือน)

เกษตรกรรม (ทำไร่/ทำนา)

เกษตรกรรม (ปลูกผัก)

เกษตรกรรม (เลี้ยงสัตว์)

เก็บหาของป่า

ค้าขาย

รับจ้างทั่วไป

อื่น ๆ (ระบุ) _____

9. อาชีพรองของครัวเรือน (อาชีพที่ทำรายได้ให้กับครัวเรือนรองจากอาชีพหลัก)
- ไม่มีอาชีพรอง
- มีอาชีพรอง ได้แก่ (กรณีมีอาชีพรอง ให้เลือกตอบเพียงอาชีพเดียว)
- เกษตรกรรม (ทำไร่/ทำนา)
- เกษตรกรรม (ปลูกผัก)
- เกษตรกรรม (เลี้ยงสัตว์)
- เก็บหาของป่า
- ค้าขาย
- รับจ้างทั่วไป
- อื่น ๆ (ระบุ)_____
10. รายได้ของครัวเรือนในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาโดยที่ยังไม่ได้มีการหักค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด มีรายได้รวมกัน คิดเป็นเงินประมาณ_____บาท
11. รายจ่ายรวมของครัวเรือนในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นเงินประมาณ_____บาท
12. จำนวนครั้งในการย้ายถิ่นฐานที่ทำกินของครัวเรือน รวมจำนวน_____ครั้ง
13. ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานหรือการทำกินของครัวเรือนในพื้นที่ป่าอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ คลองลานหรืออุทยานแห่งชาติแม่वंศ์ รวมเป็นระยะเวลาประมาณ_____ปี
14. การได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง
- ไม่ได้รับ
- ได้รับ ประมาณ_____ครั้ง
15. ความคุ้นเคย/ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำเนิน โครงการฯ ในพื้นที่
- ไม่มี ความคุ้นเคยแต่อย่างใด
- มีความคุ้นเคยพอสมควร
- มีความคุ้นเคยดีมาก

16. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ของชาวเขากลุ่มตัวอย่าง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ถูก” หรือ “ผิด” ท้ายคำถามในแต่ละข้อเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ตามที่ชาวเขากลุ่มตัวอย่างตอบในแต่ละข้อ

คำถาม	ถูก	ผิด
1. โครงการฯ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า ซึ่งเป็นต้นน้ำลำธารลำน้ำแม่วงศ์ คลองสวนหมาก คลองวังเจ้า ให้กลับมีความสมบูรณ์		
2. โครงการฯ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ชาวเขาซึ่งขาดแคลนที่ดินทำกินทำไร่เลื่อนลอยได้มีที่ดินเป็นหลักแหล่ง ไม่บุกรุกแผ้วถางป่าอีกต่อไป		
3. โครงการฯ นี้ได้กำหนดจัดหาพื้นที่ทำกินให้แก่ชาวเขาที่เคยอาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติคลองลานและอุทยานแห่งชาติแม่วงศ์ครบครัวละ 10 ไร่		
4. โครงการฯ นี้ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขา โดยการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวเขาด้วย		
5. โครงการฯ นี้เกิดขึ้นได้เนื่องมาจากพระราชกระแสของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยความเป็นอยู่ของชาวเขา		
6. โครงการฯ นี้ไม่ได้มุ่งส่งเสริมหรือพัฒนาบริเวณพื้นที่ที่ดำเนินโครงการฯ ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแต่อย่างใด		
7. โครงการฯ นี้เป็นโครงการที่ดำเนินการโดยหน่วยงานด้านป่าไม้เท่านั้น		
8. หากชาวเขาคงครบครัวใดมีพื้นที่ทำกินไม่เพียงพอ ครอบครัวชาวเขานั้นสามารถเรียกร้องขอที่ทำกินเพิ่มจากเจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้ตามใจชอบ		
9. การส่งเสริมให้บริเวณพื้นที่ที่ดำเนินโครงการฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว จะสามารถช่วยทำให้ชาวเขามีรายได้เพิ่มจากการขายสินค้าของที่ระลึกได้		
10. การจัดพื้นที่ทำกินและการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวเขาที่เข้าร่วมโครงการฯ จะไม่สามารถลดปัญหาการทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขาได้		

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ตามที่ชาวเขากลุ่มตัวอย่างตอบในแต่ละข้อ เพียงข้อละคำตอบเดียว

17. ความคิดเห็นของชาวเขาต่อ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านความเหมาะสมของโครงการ					
1. เป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อชาวเขาโดยรวม					
2. เป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่เป็นอย่างมาก					
3. มีการจัดพื้นที่ทำกินในจำนวนที่เพียงพอต่อชาวเขาในโครงการ					
4. มีการจัดแบ่งพื้นที่ทำกินให้กับชาวเขาแต่ละครอบครัว (5 ไร่) ไร่อย่างเพียงพอเหมาะสม					
5. มีการจัดสร้างสาธารณูปโภคไร่อย่างเพียงพอเหมาะสม					
6. มีการส่งเสริมอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเขาไร่อย่างเพียงพอเหมาะสม					
7. มีหน่วยงานราชการเข้าร่วมดำเนินงานและรับผิดชอบในพื้นที่โครงการอย่างเพียงพอเหมาะสม					
8. มีเจ้าหน้าที่เข้าทำการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่โครงการอย่างเพียงพอเหมาะสม					
9. มีการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่โครงการอย่างเพียงพอเหมาะสม					
10. มีการจ้างแรงงานชาวเขาให้เข้าร่วมกิจกรรมการปลูกป่าต่าง ๆ ในพื้นที่ของโครงการอย่างเพียงพอเหมาะสม					

17. ความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ตามโครงการ					
1. การฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ส่งผลทำให้พื้นที่ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น					
2. การประชาสัมพันธ์ด้านการฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่โครงการ ช่วยทำให้ชาวเขามีความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ได้มากขึ้น					
3. การจัดเวรยามตรวจตราลาดตระเวนป้องกันรักษาป่าในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้การบุกรุกทำลายป่าในพื้นที่ลดลง					
4. การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้ปริมาณการพังทลายของหน้าดินลดน้อย และช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดินอีกด้วย					
5. การปลูกไม้ยืนต้นทั่วไปในพื้นที่โครงการและชุมชน ส่งผลทำให้ชุมชนมีพืชอาหารและมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น					
6. การปลูกไม้ป่าในพื้นที่โครงการและชุมชน ส่งผลทำให้สภาพแวดล้อมในพื้นที่และชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น					
7. การปลูกสวนป่าหวายในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้สภาพแวดล้อมในพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น และมีวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ					
8. การแผ้วถางวัชพืช การลิดกิ่ง และการดูแลรักษาต้นไม้ในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้ต้นไม้ที่ปลูกมีการเจริญเติบโตที่ดีขึ้น					
9. การจัดทำแนวกันไฟ การเก็บริบสุ่มเผา และการชิงเผาในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้การเกิดไฟป่าในพื้นที่ลดน้อยลง					
10. การจัดสร้างฝายดินน้ำแบบผสมผสานในพื้นที่โครงการ ส่งผลทำให้พื้นดินมีความชุ่มชื้นและทำให้มีน้ำใช้ในพื้นที่ได้อย่างเพียงพอ					

17. ความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในพื้นที่โครงการ					
1. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีที่อยู่อาศัยและทำกินที่เพียงพอ ทำให้สามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง					
2. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีอาชีพที่มั่นคงและช่วยสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น					
3. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีสภาพความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย อีกทั้งยังมีระบบสาธารณสุขที่ดียิ่งขึ้น					
4. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีการศึกษาที่ดีขึ้น ส่งผลทำให้มีความรู้และมีความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น					
5. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีแหล่งอาหารเพิ่มมากขึ้น					
6. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีแหล่งวัตถุดิบเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น					
7. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคเพิ่มมากขึ้น					
8. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น					
9. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขาได้รับการดูแลจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ดียิ่งขึ้น					
10. เป็นโครงการที่ช่วยทำให้ชาวเขามีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น					

17. ความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการมีส่วนร่วมในโครงการ					
1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของการดำเนินโครงการ					
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่าง ๆ ของการดำเนินโครงการ					
3. การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการ					
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจตราลาดตระเวนป้องกันรักษาป่าในพื้นที่โครงการ					
5. การมีส่วนร่วมในการการปลูกหญ้าแฝก ปลูกไม้ยืนต้นทั่วไป ปลูกไม้ป่า และการปลูกสวนป่าหวายในพื้นที่โครงการ					
6. การมีส่วนร่วมในการแฉ้วถางวัชพืช ลิดกิ่ง และการดูแลรักษาต้นไม้ในพื้นที่โครงการ					
7. การมีส่วนร่วมในการการจัดทำแนวกันไฟ การเก็บริบสุ่มเผา และการชิงเผาในพื้นที่โครงการ					
8. การมีส่วนร่วมในการจัดสร้างฝายต้นน้ำแบบผสมผสานในพื้นที่โครงการ					
9. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเขาในพื้นที่โครงการ					
10. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ					

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-สกุล	นายพฤกษ์ โสโน
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 21 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2506
สถานที่เกิด	ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ศศบ. (พัฒนาชุมชน) สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2546)
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ ระดับ 6 กองการอนุญาต กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ส่วนอุทยานแห่งชาติ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 12 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม